



Xəbər
Bağca müdirinə cinayət işi açıldı - müavini həbs olundu
yazısı səh.15-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 17 oktyabr 2018-ci il Çərşənbə № 219 (7108) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

"MTN çetesi"nin ifşasının 3 ili
Bir çox cinayətlərə imza atmış şəbəkənin generalları məhkəmə yolu ilə cəzalandırıldı; Eldar Mahmudovun azadlıqda qalması ilə bağlı müəmmalar qalır
yazısı səh.3-də

Abutalıbov torpaq alverini təkzib etdi və daha nələr dedi...
yazısı səh.5-də

Müxalifət düşərgəsinin üç partiyasında ara qarışdı
yazısı səh.4-də

Ayaz Mütəllibov komandası və yeni vəzifə təklifi haqda danışdı
yazısı səh.5-də

Cənub bölgəsi turizm cənnətinə çevriləcək
yazısı səh.6-də

Sanksiyalar Tehranın qonşu dövlətlərə ehtiyacını artırır
yazısı səh.9-də

Azərbaycanda rus dili problemi - "qızıl orta"nı necə tapmalı?
yazısı səh.12-də

Mənəvi Dəyərlərin Təbliği Fondunun sədri "Yeni Musavat"a danışdı
yazısı səh.13-də

Qarabağ mitinqi üçün yeni toplantı keçiriləcək
yazısı səh.12-də

Bakını tıxac bəlasından belə qurtarmaq olar-təklif
yazısı səh.14-də

"Formula - 1" yarışları üçün biletlər satışda-qiymətlər
yazısı səh.15-də

İRƏVANIN RİYAKAR SİYASƏTİ: RUSİYAYA XƏYANƏT, BAKIYA FÜRSƏT

Ermənistandan Moskvanı qəzəbləndirən iki ziddiyyətli addım - Ukrayna timsalında ərazi bütövlüyünə, Kosovo timsalında separatizmə dəstək; bölgədə ən ağır seçim İrəvanı gözləyir, çünki...



Con Bolton qovluğunda Bakıya nələr gətirir - dünya mətbuatı yazır

ABŞ rəsmisinin Cənubi Qafqaz ölkələrinə səfəri ciddi müzakirə mövzuna çevrilib; əsas gündəm İran olacaq yazısı səh.10-də

"Rabitə işi"nin əsas fiqurantı azadlığa buraxılır
yazısı səh.7-də

Etimad Əsədov dəfn olundu
yazısı səh.3-də

Səfər Əbiyev Bakıda dincəlir, 3 min manat pensiyaya alır
yazısı səh.7-də



DTX İlham Əliyev hakimiyyətinin 15 illiyini qeyd edir

Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin bütün struktur bölmələrində və hərbi hissələrində Azərbaycan prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin dövlət başçısı kimi fəaliyyətinin 15 illiyinə həsr olunmuş tədbirlər keçirilib.

Tədbirlərdə DTX rəisi, general-polkovnik Mədət Quliyev, Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin idarə rəisləri, sırası əməkdaşları və hərbiçiləri iştirak ediblər.

Tədbirlərdə qeyd olunub ki, Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev Heydər Əliyevin siyasi xəttini layiqincə davam etdirir və milli inkişaf strategiyasını uğurla həyata keçirir.

Tədbir iştirakçıları İlham Əliyevin 15 il ərzində prezidentliyi dövründə Azərbaycanda sosial və siyasi sabitliyin qorunmasını, vətəndaşların hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsini, əhalinin rifah halının ardıcıl yüksəlməsini, dövlətin iqtisadi potensialının artmasını, transmilli energetika və nəqliyyat layihələrinin həyata keçirilməsini qeyd ediblər.

Gürcüstan prezidenti ölkədə marixuananın istehsalına qarşı çıxdı



Giorgi Marqvelaşvili

Gürcüstan prezidenti Giorgi Marqvelaşvili ölkədə hər hansı narkotik vasitənin istehsalının əleyhinədir. "Report"un Gürcüstan bürosu xəbər verir ki, o, dünən keçirdiyi mətbuat konfransında bildirib ki, ölkəsinin narkotik istehsalçısına çevrilməsi onun beynəlxalq arenadakı imicinə xələf gətirəcək.

"Mənim üçün Gürcüstanda narkotik vasitələrin istehsalı tamamilə qəbul edilməz və bunun iki səbəbi var. Birinci səbəb odur ki, əgər biz narkotik istehsal edən ölkə olsaq, o zaman narkotiklərin yayılmasına nəzarət edə bilməyəcəyik və daha çox insan bu xəstəliyin qurbanına çevriləcək. İkinci səbəb isə ölkənin xarici siyasəti ilə bağlıdır. Gürcüstan marixuana və ya digər narkotik vasitə istehsal edən ölkəyə çevrilə bilməz. Vətənimizə belə bir etiket vurula bilməz", - G.Marqvelaşvili deyib.

Qeyd edək ki, Gürcüstan parlamenti marixuananın ixrac məqsədilə yetişdirilməsini nəzərdə tutan qanun layihəsinin müzakirəsini iki ay müddətinə təxirə salıb.

"Google" və "Facebook"un nümayəndələri Azərbaycana gəlir



Oktyabrın 26-30 tarixlərində keçiriləcək "Innovasiyalar həftəsi"nin tədbirlərindən biri "Qlobal İnfliuenser Günü"nə (Global Influencer Day) dünyanın nəhəng şirkətlərindən nümayəndələr iştirak edəcək.

Bu barədə "Report"un Azərbaycan Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin mətbuat xidmətindən məlumat verilib.

Məlumatla görə, onların arasında "Google", "Forbes", "Facebook", "Vogue", "Booking.com" kimi dünyanın nəhəng şirkətlərinin mütəxəssisləri də var.

"Oktyabrın 26-da Heydər Əliyev Mərkəzində keçiriləcək "Qlobal İnfliuenser Günü" maraqlı çıxışlar, təqdimatlar, seminarlarla yadda qalacaq. Tədbir çərçivəsində ən uğurlu süni intellekt nümunəsi, ilk vətəndaş robot "Sofiya" da Azərbaycana gələcək", - nazirliyin açıqlamasında deyilir.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnallara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları daha sərfəli qiymətə və daha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz kifayətdir.

Telefon: (012) 434 93 01

Ərdoğan rahib Bronson və jurnalist Qasıqçı haqda..

Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan jurnalist Camal Qasıqçı və rahib Endrü Bronson məsələlərinə şərh bildirib.

Modern.az Türkiyə KİV-nə istinadən xəbər verir ki, AK Partinin qrup toplantısından çıxan Türkiyə prezidenti jurnalistlərin suallarına cavab verib.

"Məqsədimiz rəy formalaşdıracaq nəticəyə çatmaqdır" - Ərdoğan vəhşicəsinə öldürüldüyü ehtimal edilən jurnalist Caman Qasıqçı barəsində deyib.

Rahib Endrü Bronson barədə isə Türkiyə prezidenti "Türk mühakiməsinə etibarın nəticəsidir" - deyə ifadə edib.

Qeyd edək ki, «The Washington Post» nəşrinin jurnalisti Camal Qasıqçı oktyabrın



2-də İstanbuldakı Səudiyyə Ərəbistanı Krallığının konsulluğuna çağırılıb və binaya girdikdən sonra ondan bir daha xəbər alınmayıb. ABŞ vətəndaşı rahib Endrü Bronson isə Türkiyədə PKK və FETO terror təşkilatları ilə əlaqədə ittiham olunaraq həbs edilib və oktyabrın 12-də məhkəmənin qərarı ilə həbsdə qaldığı müddət nəzərə alınaraq azadlığa buraxılıb.

Silahlılar 14 iranlı hərbiçini qaçırdılar

İranın cənub-şərq hissəsində, Pakistanla sərhəd yaxınlığında silahlılar 14 iranlı hərbiçini qaçırdılar. Bu barədə "Meh" agentliyi xəbər verir.

Mənbələrin məlumatına görə, hadisə dünən səhər saatlarında ara-sıra iranlı sərhədçilərə qarşı hücumların olduğu Sistan və Belucistan ostanında baş verib. Qaçırılan şəxslər arasında sərhədçilər və İslam İnqilabı Keşikçiləri Korpusunun hərbiçiləri də var.

Qeyd olunur ki, hərbiçilər "Ceşmə-Ədil" terror qruplaşmasının üzvləri tərəfindən qaçırılıblar.

Zərərli Rusiya konservləri Azərbaycana buraxılmadı

Rusiyanın Kalininqrad vilayətində Azərbaycana göndərilməli olan balıq konservlərində yoxlama aparılıb. Bununla bağlı Rusiya Baytarlıq və Fitosanitar Nəzarəti federal xidmətinin region üzrə idarəsi məlumat yayıb.

Bildirilir ki, aparılan yoxlamalar zamanı həmin konservlərdə baytarlıq tələblərinin pozulduğu müəyyən edilib.

Məlum olub ki, konservin tərkibində olan skumbriya balığının istehsal tarixi oktyabrın 1-də başa çatıb. Ancaq baytarlıq tələblərində istehsal tarixinin növbəti ilin fevralın 1-də başa çatacağı göstərilib. Bu səbəbdən mallar saxlanılıb.

Qeyd edilib ki, Azərbaycana göndərilməli olan malın çəkisi 360 kiloqram olub.



Bu gün yağış yağacaq

Oktaybrın 17-də Bakıda və Abşeron yarımadasında havanın dəyişən buludlu olacağı, arabir tutulacağı, bəzi yerlərdə fasilələrlə yağış yağacağı gözlənilir. Cənub küləyi əsəcək.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamenti bildirir ki, havanın temperaturunun Abşeron yarımadasında gecə 12-15, gündüz 18-22, Bakıda gecə 13-15, gündüz 19-21 dərəcə isti olacağı gözlənilir.

Azərbaycanın rayonlarında da bəzi yerlərdə arabir yağış yağacağı, gündüz əksər rayonlarda havanın əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Səhər ayrı-ayrı yerlərdə duman olacaq. Şərq küləyi əsəcək.

Havanın temperaturu gecə 10-15, gündüz 20-25, dağlarda gecə 3-8, gündüz 9-14 dərəcə isti təşkil edəcək.

Tibbi meteoroloji proqnoza gəlincə, oktyabrın 17-də Abşeron yarımadasında meteoroloji amillərin zəif və mülayim tərəddüdü meteohəssas insanlar üçün əsasən əlverişlidir.

Bakı metrosunda qəfil ölüm

Bakı metrosunda sərnəşin ölüb. "Report" xəbər verir ki, metronun "Xalqlar dostluğu" stansiyasının platformasında 1954-cü il təvəllüdü Təhməz Qurbanov qatar gözləyən zaman qəfil dünyasını dəyişib.

Araşdırma zamanı onun infarkt keçirərək dünyasını dəyişdiyi məlum olub.

Faktla bağlı araşdırma aparılır.



Paytaxtda intihar

41 yaşlı qadın özünü öldürüb. "Report" xəbər verir ki, Nərimanov rayonunda 1977-ci il təvəllüdü Rəna Xanməmmədova özünü 9-cu mərtəbədə ataraq intihar edib.

Faktla bağlı Nərimanov Rayon Prokurorluğunda araşdırma aparılır.

Borca görə axtarılda olan 25 nəfər saxlanılıb

Ötən gün daxili işlər orqanlarında qeydə alınan cinayət və hadisələr haqqında statistik məlumatlar açıqlanıb.

Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, respublikanın daxili işlər orqanları tərəfindən gün ərzində 104 cinayət faktı qeydə alınıb, onların da 16-sı "isti izlər"lə açılıb.

Əvvəlki dövrlərdən bağlı qalmış 4 cinayətin açılması təmin olunub.

Axtarılda olduğuna görə ümumilikdə 37 nəfər, o cümlədən mülki-hüquqi öhdəliklərin icrasından yayındığına görə 2 nəfər, borclu şəxs qismində axtarılda olan 25 nəfər saxlanılaraq aidiyyəti üzrə təhvil verilib.

Respublikanın avtomobil yollarında 5 yol-nəqliyyat hadisəsi baş verib, nəticədə 1 nəfər ölüb, 11 nəfər xəsarət alıb.

Daxili işlər orqanları əməkdaşlarının həyata keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində narkotiklərlə əlaqəli 9 fakt müəyyən edilib.

Cinayət törətməkdə şübhəli bilinən 23 nəfər saxlanılıb.

Yeni xəbər telekanalı yayıma hazırdır

"Azərbaycanda ixtisaslaşmış (xəbər) yeni televiziya kanalının yerüstü yayımı üçün 2,4 kilovat gücündə radioverici alınıb". Bunu Milli Televiziya və Radio Şurasının (MTRŞ) Maliyyə və texniki nəzarət şöbəsinin müdiri müavini İsa Məmmədov deyib.

MTRŞ rəsmisi qeyd edib ki, xəbər kanalı oktyabrın sonunda yayıma başlamalıdır: "Əslində kanal yayım üçün tam hazırdır. Artıq Bakıdan veriliş gedir. Səhər olduqdan sonra yerüstü yayıma keçmək çətin deyil. Yayımların Full HD formatında olması nəzərdə tutulub".

İ.Məmmədov bildirib ki, telekanal ya "ARB Xəbər", ya da "ARB 24" adı altında fəaliyyət göstərəcək: "Gedib işlərlə tanış olmuşam. Əslində hər şey tam hazır və bu gün də yerüstü yayıma çıxma bilərəm. Yəqin ki, hələ özləri sınaq edirlər".

O, həmçinin xatırladı ki, "Türkel TV" MMC yeni ixtisaslaşmış televiziya kanalının yayımına hazırlıq məqsədilə Tovuz rayonundan Bakıya köçən müddətdə peykə yayım müvəqqəti dayandırılmışdı, lakin indi yayım bərpa olunub.

Qeyd edək ki, MTRŞ "Türkel TV" MMC-ni (ARB 24) ümumrespublika televiziya yayım kanalının açılması üçün (Bakı şəhəri və Abşeron yarımadasında 31-ci TV yayım kanalı) 16 noyabr 2017-ci il tarixindən 16 dekabr 2017-ci il tarixədək elan edilmiş müsabiqənin qalibi elan edib və ona 31-ci TV yayım kanalında ümumrespublika televiziya yayımı üçün müddətsiz lisenziya verib.

Oktabrın 16-da səhər ağciyər xərçəngindən əziyyət çəkən Qarabağ Qazilər Birliyinin sədri, ölkənin tanınmış ictimai xadimi, 1-ci qrup Qarabağ qazisi Etimad Əsədov vəfat edib. Mərhumla vida mərasimi "Yeni Günəşli" qəsəbəsindəki evində keçirilib. Yas mərasimində Qarabağ qazisinin döyüş yoldaşları, ölkəmizin tanınmış siyasətçiləri iştirak ediblər.

Mərhum günün ikinci yarısında yaşadığı ünvandan Azərbaycan himninin oxunması ilə son mənzilə yola salınıb və "Fatmayı" qəbiristanlığında torpağa tapşırılıb.

"Yeni Müsavat" Media Qrupunun rəhbəri, mərhumun həbsxana yoldaşı Rauf Arifoğlu onun ölümünə bu köşəni həsr edib: "Etimad özündən əvvəl ayağının biri şəhid olmuşdu. Yerinə protez taxırdı. Onu da bəzən balıq, bəzən də silah kimi istifadə edərdi. "Ayağını" çıxarıb, başının altına qoyub, yatdığı günləri xatırlayırdım. Bu barədə o uzaq illərdə yazmışdım. Sonra günün birində məhkəmə iclasında protezini çıxartdı, hakim Mənsur İbayevə və digər hakimlərə atdı. Tək deyildi, hakimlərə biz də nə gəldi, tozlayırdıq; dəmir qəfəsdə 7 nəfərdik, tərkimiz baş nazir, deputat, redaktor, partiya sədri, dövlət müşaviri... titullu insanlardan ibarət idi. Türmədəydik, Allahın yazısını və sınağını bərabər yaşayırdıq. İbayev bizi növbəti dəfə əsəbləşdirmişdi və əlimizdə nə var, tozlayırdıq hakimlərin oturduğu kürsüyə. Su butulkası, stəkan, ayaqqabı. Bax, o anda dəmir tellərin arasından ayaq şəklində bir protez Mənsur İbayevin düz qarşısına düşdü. Etimadın şəhid ayağını əvəz edən protez elə bir səs elədi ki... İbayev və hakimlər qaçdılar..."

Bu olaydan sonra bizə suyu cıra ilə verdilər - butulkalar yığışdırıldı. Bizim dəmir qəfəslə hakimlərin arasına da mühafizə qoydular. Onların gözü Etimadın silahında idi - birdən çıxardar, atar ayağını, İbayevi yaralayar, hökm çıxardammas...

O isə bizim sevimli Qazimizdi. Dəli-dolu, haqsızlığa dözümsüz, Mənsur İbayevə daha dözümsüz...

İbayev sağdır, hər halda, amma Etimad bugünkü durumu ilə ondan daha diridi.

... Bayıl həbsxanasında 13 ay bərabər olduq. Bütün müddəti təkamül kamerasında qaldı. "Kimsəyə yük olamam, mənə belə rahatlıq", deyirdi...

Etimad Əsədov son mənzilə yola salındı

Rauf Arifoğlu: "Ona demişdim, "a bəxtəvər, nə zaman ölsən, şəhidsən...!"

Rey Kərimoğlu: "Kimsə onu əvəzləyə bilməz"



6 aylıq bir məhkəmə dönəmi vardı. Yuxarıda yazdığım olay həmin zamanlarda baş verdi. İş bitdiyi üçün həbsxanadakı rejim nisbətən yumşalmışdı. Şənbə-bazar, məhkəmə olmayan günlər və məhkəmədən sonrakı 20 gündə yeməyimizi bərabər yeyərdik. Sabahları yeməyi bərabər hazırlardıq. "Qlazok"u Etimad hamından yaxşı bişirirdi. Sonra da gəzinti üçün nəzərdə tutulan yerdə bərabər günümü-

zünü keçirirdik. Bax, o zamanlarda Etimad protezini çıxarıb qoyardı başının altına və eləcə də yatardı. Yastığı öz ayağı idi...

Şəhid ayağının ardınca getdi. Etimadın tami, bütün cismi vətən uğrunda şəhid oldu...

Orada ona demişdim, "a bəxtəvər, nə zaman ölsən, şəhidsən..."

Şəhidlər ölməz ki..."
Mərhumun digər həbsxana

yoldaşı, Ümid Partiyasının sədri İqbal Ağazadə qısa bir status paylaşdı: "Başın sağ olsun Vətən, Qarabağ! Baş qazimiz Etimad Əsədov vəfat etdi".

Müsavat başqanı Arif Hacı ilə həbsxana yoldaşının ölümü ilə bağlı keçirdiyi hissləri bu cür ifadə edib: "Etimad Əsədov ərazi bütövlüyü uğrunda döyüşlərdə ayağını, seçki saxtakarlığına qarşı mübarizədə azadlığını itirmişdi. Amma mübarizəsini dayandırmamışdı. Qarabağ qazilərinin hüquqları, Azərbaycanda hüquqi dövlət, azad cəmiyyət quruculuğu uğrunda sonadək vuruşdu... Allah rəhmət eləsin!"

Qarabağ Qazilər Birliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Rey Kərimoğlu "Yeni Müsavat"a bunları deyib: "Ona baş qazi deyirdik. Qazilərimizin hüquqlarının müdafiəsi istiqamətində əvəzsiz işlər görürdü. Bizim üçün onun itkisi çox ağırdır. Azərbaycanın hər tərəfindən onun yas mərasimində gəlirlər. Etimad Rusiya vətəndaşı ola-ola gəlib ölkəsində döyüşdü, sağlamlığını itirdi. Son bir neçə ayın içində ağır xərçəng xəstəliyinə düşdü. Ölümündən öncə danışıqlarımız olurdu. Tapşırıqlarını verirdi. Son 3-4 gündə danışıqlarını, səhəti çox ağırlaşmışdı. Həm də özü yanına kimlənsə gəlməsini istəməzdi. Demişdi ki, kimsə yanıma gəlməsin, uşaqlar mənə bu şəkildə görməsinlər. Sadəcə, vəsiyyət edib ki, dəfnimdə bayraq olsun, himnimiz oxunsun. Onun vəsiyyətini yerinə yetirdik. Etimad əvəzsiz insan idi, kimsə onu əvəzləyə bilməz. Allah rəhmət eləsin!"

□ **Cavansir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"



"MTN çetesi"nin ifşasının 3 ili-Eldar Mahmudov niyə qandallanmadı...

Bir daha böyük cinayətlərə imza atmış şəbəkənin başçısını azadlıqda saxlayan sirlər haqda...

Oktabrın 17-də Eldar Mahmudovun milli təhlükəsizlik naziri postundan uzaqlaşdırılmasının 3-cü ili tamamlandı. Tutduğu vəzifədən çıxarıldandan sonra onun yaxın çevrəsində gerçəkləşən həbslər dalğasında keçmiş nazir yaxasını istintaqçılardan konar tutmağı bacardı.

Bu günə qədər bir neçə dəfə istintaqa cəlb ediləndə, Eldar Mahmudov tam 3 ildir ki, azadlığını qoruyub saxlaya bilib. 2016-cı ili tam olaraq, 2017-ci ilin 10 ayını da Eldar Mahmudov, ümumiyyətlə, istintaqa belə çağırılmamışdı. Həmin müddət ərzində hər kəsə belə bir fikir formalaşmışdı ki, Eldar Mahmudov istintaqa çağırılmayacaq, dindirilməyəcək. Ötən ilin noyabrında isə Eldar Mahmudov, köməkçisi olmuş əmisi oğlu Vüqar Mahmudovu ilk dəfə istintaqa çağırırdılar. Vüqar Mahmudov həbs olundu və "MTN işi"nin növbəti mərhələsi başladı. Zərərçəkənlər Baş Prokurorluğun Ağır Cinayətlərə Dair İstintaq İdarəsinin önünə gedib sabiq nazirin dindirilməsinin yekunlaşmasını gözlədilər, idarədən çıxan Eldar Mahmudovu xoş olmayan sözlərlə "qonaq" etdilər. 2017-ci ilin sonuna qədər Eldar Mahmudov 4 dəfə dindirildi. Həmin ilin iyulunda Səbəyev Rayon Məhkəməsində Eldar Mahmudov və MTN Baş İstintaq İdarəsinin keçmiş reisi Mövlan Şixəliyev barəsində cinayət işinin başlanması üçün Baş Prokurorluğa təqdimat göndərilmis-

di. Qərar qətnəmə şəklində, keçmiş MTN idarə reisi Vüsal Ələkbərov barəsində verilən hökm zamanı qəbul edilib. Qətnəmədə keçmiş nazir və idarə rəisinə qarşı irəli sürülən ittihamlar məhkəmədə açıqlanmayıb. Həmin qətnəmə üzrə bu günə qədər hansı addımlar atıldığı haqda ictimaiyyətə məlumat verilməyib. 2018-ci il isə sabiq nazir üçün bir qədər sakit ötüb. Ara-sıra Eldar Mahmudovun adı əmisi oğlu Vüqar Mahmudovun həbs müddətinin uzadılmasından dolayı gündəmə gəlib. V.Mahmudov 11 aydan artıqdır ki, həbsdədir. Onu ötən il noyabrın 3-də həbs ediblər. Vüqar Mahmudovun həbsinin ilk günlərində yayılan məlumatlarda bildirirdi ki, ondan sabiq milli təhlükə-



sizlik naziri Eldar Mahmudova qarşı ifadə almağa çalışıblar. Vüqar Mahmudov Eldar Mahmudovun "sağ əli" hesab edilirdi. V.Mahmudov Eldar Mahmudovun köməkçisi statusunda olsa da, bir çox hallarda nazir müavinlərindən artıq səlahiyyətli olub. İddialara görə, onun kabinetində bir neçə iri seyf olub. Həmin seyflərə iş adamlarından, müxtəlif vəzifə sahiblərindən, məmurlardan toplanan xəraclar yığılıb. Sonradan həmin pullar kəsələrə doldurularaq banka daşınıb. V.Mahmudovun işi üzrə istintaq davam edir. Belə ehtimallar var ki, sabiq naziri əmisi oğlunun işi üzrə məhkəmədə qandallaya bilərlər. Ümumilik-

de isə Eldar Mahmudov "MTN işi"ndən kənar qalması hələlik bəcaır. Onu ötən 3 il ərzində cəmi 1 dəfə ləğv olunmuş Milli Təhlükəsizlik Nazirliyi Energetika və Nəqliyyat Sahələrində Təhlükəsizlik Baş İdarəsinin reisi olmuş Akif Çovdarovla üzləşdirlər. Üzləşmə mövzusunun Eldar Mahmudovun ölkədən 1 milyard dollar çıxarması ilə bağlı olduğu bildirilir. Sabiq nazir ittihamların hamısının ölkədən pul çıxarmaq, pul mənimləməklə bağlı olması haqda da təkzib olunmayan məlumatlar var. Oğurlanan, talan edilən rəqəmlər isə milyarddan aşağı deyil. Eldar Mahmudovu da 1 milyard dolları ölkədən çıxardığına görə sor-

ğu-sual ediblər.

Yada salmaq ki, hazırda Eldar Mahmudovun qudası, Beynəlxalq Bankın sabiq prezidenti Cahangir Hacıyev də maliyyə xəyanətinə görə həbsdədir. Onu 15 milyard dollar ölkədən çıxarmaqda ittiham edib qandallamışdılar. Sonradan ittihamların bir qismi təsdiqini tapmasa da, C.Hacıyev 15 il müddətinə azadlıqdan məhrum edildi. Onun həyat yoldaşı Zəmirə Hacıyevanın 10 il ərzində Londondakı bahalı mağazalarda 21 milyon dollardan artıq pul xərcləməsindən dolayı da araşdırmalar davam edir.

Hazırda MTN-in 19 yüksək vəzifəli şəxsi həbsdədir, bəzələrində ittihamedicə hökmlər çıxarılıb. Bir neçə MTN əməkdaşı, Eldar Mahmudovun yaxın ətrafına daxil olan şəxslər də axtarılmışdır. Bu məhkəmə hökmləri təsdiqləyir ki, Eldar Mahmudovun MTN-ə rəhbərlik etdiyi 11 il ərzində dövlətin maraqları, necə deyirlər, ayaqlar altına atılıb. Nəhayətdə Eldar Mahmudovdan savayı məsuliyyət daşıyan şəxslər həbs olunub. Bu gün Eldar Mahmudovun azadlıqda qalması həm də əlaltılarının vəziyyətini yaxşılaşdırır. O baxımdan ki, bütün ipuçları ona yönəlir, onu isə tuturlar...

□ **E.MƏMMƏDLİYEV,**
"Yeni Müsavat"

Müsəvat Partiyasının başqanı Arif Hacı ilə Ümid Partiyasının sədri İqbal Ağazadə Meydan TV-nin efirində 15-16 oktyabr hadisələrinin ildönümü ilə bağlı debata çıxıblar. Debatda hər iki partiya rəhbəri hadisələrin xronologiyasını xatırlayarkən bir-birinin ünvanına təhqiramiz ifadələr işlədiblər.

Ümid Partiyasının sədri İqbal Ağazadə bildirib ki, 10 il müddətində müxalifət 2003-cü il seçkilərinə hazırlaşdı: "Ancaq nəticə olaraq səsləri qoruya bilmədik. Məğlubiyyətin müxtəlif səbəbləri var. Bu, bir verilişə sığmaz. Biz hadisələrin içində olduğumuz üçün ən yaxşısı tarixçilər buna qiymət verə bilər".

İ. Ağazadə 16 oktyabrda İsa Qəmbərin Azadlıq meydanına gəlib insanların qarşısına çıxmasının hadisələrin gedişatına müxalifətin mövqeyi sardan çox ciddi zərbə vurduğunu deyib. Bildirib ki, meydandan İsa Qəmbərə bir neçə dəfə zəng edərək təcili oraya gəlməsinin vacibliyini şəxsən deyib, lakin müsbət nəticə əldə edə bilməyib.

Arif Hacı isə o dövrü iqtidarın kənara qoyulub günahkar kimi İsa Qəmbərin və müxalifətin üzünə yüklənmənin yanlış olduğunu bildirib və İqbal Ağazadəyə, həmçinin verilişin aparıcısına iradını çatdırıb. İqbal Ağazadənin ona verilən sual qarşılığında bir qədər geniş danışması A. Hacı'nın müdaxiləsinə səbəb olub. Müsəvat başqanı müdaxilə edərək cavab vermək istədiyini bildirdi. İ. Ağazadə isə cavab haqqının onda olduğunu vurğulayaraq A. Hacı'nı ciğallıq etməkdə qınayıb. A. Hacı isə cavabında İ. Ağazadəni səviyyəli danışmağa çağırıb.

15 il öncəki hadisələr iki partiya sədrini toqquşdurdu

Arif Hacı ilə İqbal Ağazadə arasında dava düşdü



Bu zaman Ümid Partiyasının sədri Müsəvat başqanına "səviyyəsiz özünsən" deyərək cavab verib: "Siz danışdınız, heç mən sizin sözünüze müdaxilə etmədim, diqqətlə qulaq asdım. Hesab düz gələndə hamı səviyyədən danışır. 15 oktyabrda heç bizim Müsəvat qarargahı qarşısında toplaşmaq düşüncəmiz, planımız yox idi. Mənə İsa Qəmbər zəng etmişdi ki, ora gəlim. Mən isə de-

dim ki, İsa bəy, insanların oraya toplaşmasına imkan verməyin, bu, hakimiyyət qüvvələrinin əlinə axşamdan əhalidə qorxu yaratmaq üçün bəhanə verəcək və sabah mitinqə qatılanların sayına ciddi mənfi təsir edəcək. İsa bəy isə dedi ki, insanlar toplaşsın, artıq gecdir".

A. Hacı isə İ. Ağazadəyə "Sənin bir çox planlardan xəbərin belə yox idi" cavabını verib. İ. Ağazadə isə cavabında deyib: "Bəli, mənim xəbərsiz olduğum planlar oldu, biz onun hesabına qalib gəlmədik. İsa

bəyden xahiş etdim ki, camaata müraciət etsin və onlar partiyanın qarşısından dağılısınlar".

Müsəvat başqanı bildirib ki, İ. Ağazadə həmişə mitinqin əleyhinə danışmışdır: "Hətta bununla bağlı efirdə çağırışı da olub".

Bu cavabdan sonra Ağazadə Hacı'nı yalan danışmaqda ittiham edərək onu tərbiyyəsiz adlandıraraq hadisələrə daha sərt mövqeyini bildirdi. Həmçinin deyib ki, A. Hacı Azadlıq meydanında bir neçə dəqiqədən artıq qalmayıb mik-

rofon götürmək bəhanəsi ilə meydandan qaçıb və gəlməyib: "Sən mikrofon götürmək adı ilə Azadlıq meydanından qaçdın. İstəyirsən hər şeyi açdın. Otağından hansı qadınların alt paltarında pulları qaçırdığını da bilirəm".

Bu cavabı eşidən Müsəvat Partiyasının başqanı isə cavab olaraq hələ o zamandan İqbal Ağazadənin müxtəlif dairelərə işlədiyini, ona görə həmin vaxt bir çox məsələlərin ondan gizli saxlandığını bildirərək, Ümid Partiyası sədrini

satqınlıqda ittiham edib: "Mən belə bir tərbiyyəsiz, səviyyəsiz, müxalifəti satmış, İsa Qəmbəri satmış, meydana təsadüfən gəldiyini efirə çıxıb sübut etmiş böhtançı bir adamla debata çıxıram. Ayten xanım (verilişin aparıcısı.red.), siz mənə deməmişdiniz ki, debata çıxacaqsınız".

Arif Hacı efiri tərk edib. İ. Ağazadə verilişin qalan hissəsini təkbaşına danışdı.

Xatırladaq ki, Arif Hacı və İqbal Ağazadə 16 oktyabr hadisələrindən sonra həbs edilmişdilər və həbsxana yoldaşı olublar. Onlarla bərabər digər bir sıra tanınmış şəxslər də həbs edilmişdilər. "7-lər" adlanan həmin şəxslər sonradan 16 oktyabr hərəkatı adlı birlik də yaratmışdılar. Həmin şəxslərdən biri AXP sədri Pənah Hüseyn idi. Pənah Hüseynə zəng edib iki keçmiş məhbəs dostunun debatdakı davasına münasibət bildirməsini istədik. Lakin o, iki keçmiş məhbəs və mübarizə yoldaşının arasında yaşanan gərginliyə heç bir münasibət bildirmədi. "Nə baş verdiyindən məlumatım yoxdur" deməklə kifayətləndi.

□ **Etibar SEYİDAĞA, "Yeni Müsəvat"**

Müxalifət düşərgəsinin üç partiyasında ara qarışıb

Müsəvat, AXCP və REAL bir-birini nələrdə ittiham edir?

Azərbaycanın müxalif qurumlarından olan Müsəvat, AXCP və REAL arasında son günlərdə virtual savaş yenidən qızışmış. Üç qurum arasındakı bu savaşa səbəb REAL Partiyasının Məclis sədri Erkin Qədirlinin Meydan.TV-yə verdiyi müsahibədir.

REAL funksioneri müsahibəsində müxalifəti sərt tənqid edib və onların hakimiyyətə alternativ olmadığını deyib: "Mən özümü hazırlıqlı saymıram. Ona görə də deyirəm ki, bu hakimiyyət qalmalıdır. Bu gün heç kim hakimiyyətə gəlməyə hazır deyil, heç kim hakimiyyəti qoruyub saxlaya bilməz. Ona görə də müxalifət təcrübə toplasin".

Erkin Qədirlinin müsahibəsində ənənəvi müxalifət olan AXCP və Müsəvatı da tənqid atəşinə tutub: "Köhnə müxalifət, deyəsən, ümumiyyətlə, təcrübə toplamaq istəmir, on-



lar, deyəsən, heç hakimiyyətə də gəlmək istəmir".

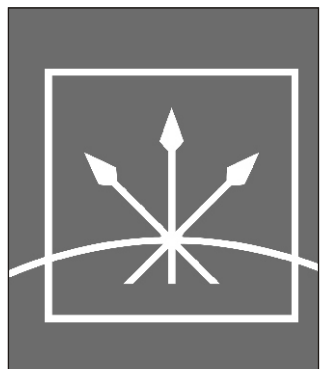
E. Qədirlinin bu açıqlamasından sonra AXCP və Müsəvat fəalları REAL-ı satılmış partiya adlandırdılar.

Milli Şuranın Koordinasiya Mərkəzinin üzvü Gültəkin Hacıbəyli öz facebook profilində REAL-ın bostanına bu cür daş atıb: "Dostlar, dünyanın birçə ölkəsindən mənə birçə gerçək müxalifət partiyası göstərin desin ki, höku-



mət yeganə alternativini biz, bizdən başqa bütün qüvvələr heçdir, biz isə mübarizə aparmırıq, hətta mübarizə sözünü ləksikonumuzdan çıxarmışıq, tələsən yerimiz də yoxdur, hələ təcrübə toplayırıq, ona görə də hakimiyyətin hələ bir müddət qalmasını istəyirik. Dostlar, varmı dünyada belə bir müxalifət partiyası?"

Araşdırmaçı jurnalist Xədicə İsmayılın isə REAL



funksionerine cavabı bu cür olub: "Təcrübəsizdirmi müxalifət? Təcrübəsizdir. Öyrənməyə meyllidirmi? Belə görünür. Peşəkarları cəlb edirmi? Təəssüf, imkanı yoxdur. Hakimiyyətə gəlsə, edəcəkmi? Sual buradadır".

REAL-in İdarə Heyətinin üzvü Xədicə İsmayılın öz facebook profilində paylaşdığı statusda E. Qədirlini müdafiə etməsi savaşı bir az da körükləyib: "Əsas odur ki, Erkin Qədirlinin dedikləri, REAL daxilində debat, partiyadan kənarda şüvən yaradıb".

Bu statusdan sonra Müsəvat və AXCP funksionerləri sosial şəbəkələrdə X. Bağırovu sərt şəkildə tənqid ediblər, hətta ondan üzr istəmək tələb olunub.

X. Bağırov jurnalist Azər Kazımzadənin internet üzərindən yayımlanan "Düşün TV" kanalında canlı yayımda üzünə gələnlərə təhqirlə cavabı gündəmi daha da qızışdırıb: "Hər hansı bir fikri, adamı ələ salmaq fikri müzakirə etmək deyil. Bu, küçə tərbiyyəsidir. Bu tərbiyyəni hakimiyyətə gətirmək istəyənlərin məsuliyyətidir. İndi necə hoydu-hoydu ilə Qurban Məmmədovun, Erkin Qədirlinin üzünə gedirlər, necə ki, 1992-ci ildə olduğu kimi hakimiyyətə gələcəklər və heç bir il də hakimiyyətdə qala bilməyəcəklər. Bu müzakirə deyil, şüvəndir. Xalqımızın dilində bunun bir adı var, bunu da pozğun arvadlar edir, yubkalarını başlarına qaldırırlar və bunu edirlər. Erkin Qədirlinin fikirləri yanlışdır, amma yanlış qarşı fikir bildirirlər, şüvən qaldırmazlar. Kimlərin şüvən qopardığını yaxşı gördünüz. Niyə onların adını çəkməliyəm? Şəxsən öz adıma deyirəm, dəyər vermədiyim insanların adlarını niyə çəkməliyəm? Adamlar JEK müdiri belə ola bilmirlər,

sabahları dövlət idarə etmək istəyirlər".

REAL funksionerinin bu açıqlamalarına Müsəvat başqanı Arif Hacı bu cür mövqə sərgiləyib: "Xalid Bağırov yazıb ki, Erkin Qədirlinin açıqlaması REAL daxilində debat, kənarda şüvən yaradıb. Bu nə ədadır, yanlışlığa etiraz edənlərə qarşı nə hörmətsizlikdir?! İstiqlal hərəkatına rəhbərlik etdik, dövlətin istiqlalına imza atdıq, öhdəmizdə olanda ən azı Füzuli, Ağdər, Qubadlı və s. rayonların işğaldan müdafiəsinə nail olduq.

Ən böyük mitinqləri, yürüşləri təşkil etdik. Elə bu ittihamla tutulub illərlə həbsdə qaldıq. Yəni də mübarizənin önündəyik. Amma əda göstərmədik, kimlərisə aşıqlamadıq, yekəxanlıq etmədik.

Erkin bəyin açıqlaması isə orijinal deyil.

Hakimiyyət təbliğatçıları xüsusilə xaricdə, biz yaxşı deyilikdə bizdən daha yaxşı yoxdur, təbliğat aparır.

Bu, yanlış, ziyanlı, tənqiddə dözməyən fikirdir. Azərbaycanda istər siyasi partiya üzvləri sırasından, istərsə də heç bir partiyanın üzvü olmayan vicdanlı mütəxəssislərdən ibarət ölkəni daha yaxşı idarə edəcək 10-larla hökumət çıxarmaq olar".

□ **Cavansir ABBASLI, "Yeni Müsəvat"**

Azərbaycanın sabiq prezidenti Ayaz Mütəllibov ov-qat.com saytına geniş müsahibəsində Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin bərpa olunması, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi və özünün hazırda siyasi komandasının olub-olmadığı ilə bağlı məsələlərdən danışdı.

A.Mütəllibov bildirib ki, Ermənistan hakimiyyətində kimlərin təmsil olunmasından asılı olmayaraq, onların öz iddialarından əl çəkməməsi artıq ənənə halını alıb. İşğalçı ölkənin indiki rəhbərliyinin daxili auditoriyaya hesablanmış çıxışlarında torpaq iddiasından əl çəkməməsi Ermənistanın işğalçı siyasətinin davam etdiyindən xəbər verir. Sülh müqaviləsinin imzalanmaması, Ermənistanın növbəti Dağlıq Qarabağı, hətta ətraf rayonları azad etməməsi, olduğu kövrək atəşlərin hər zaman pozulmasına, regional təhlükəyə çevrilecək lokal hərbi əməliyyatların başlanmasına səbəb ola bilər.

Eks-prezident həmçinin deyib ki, Qarabağ məsələsində hazırkı vəziyyətdə hər kəs dövlətin yanında olmalıdır. Qarabağ dərindən siyasi oyunlar, hakimiyyət mübarizəsi üçün istifadə etmək xalqımıza qarşı böyük cinayətdir.

"Maraqlıdır ki, müharibə ritorikasını mənimsəmiş siyasətlərin bir çoxu vaxtilə Sizin komandanızda təmsil olunublar. Bu da istər-istəməz bəzi insanlarda "Ayaz Mütəllibovun ko-

Ayaz Mütəllibov komandası və yeni vəzifə təklifi haqda danışdı

"Dövlətim, xalqım ehtiyac duyarsa, yenə də öz təcrübəmlə ona xidmət etməyə hazırım"



mandası" müharibə istəyir" qənaətini formalaşdırır. Doğrudanmı, "Ayaz Mütəllibovun komandası" indi də mövcuddur?" sualına sabiq prezident belə cavab verib: "Fürsətdən istifadə edərək bir daha bildirim ki, mən vətəne qayıdıqdan sonra siyasətlə məşğul olmuram. Bəli, mən siyasətçiyəm, vaxtilə rəhbərliyim altında minlərlə in-

san fəaliyyət göstərmiş, onların bir çoxu indi də aktiv siyasətlə məşğul olur və yaxud da yüksək postlar tuturlar.

Bundan başqa, sadəcə insanlar içində də kifayət qədər hörmətimizi saxlayan, ehtiram bəsləyən insanlar var. Bu şəxslərlə münasibətimiz hazırda qarşılıqlı ehtiram və hörmət, səmimi dostluq, siyasətdən kənar mü-

nasibətlər şəklində davam edir. Hamısına təşəkkürümü bildirim. Amma bir halda ki, siyasətlə məşğul olmuruq, demək, heç bir komandanın söhbət gedə bilməz. Mən heç bir zaman müharibə tərəfdarı olmamışam. Sülh naminə bütün mümkün variantlardan istifadə olunmalıdır. Vaxtilə mənim tərəfdarım olmuş hər hansı bir siyasətçinin indiki bəyanatlarının mənə heç bir aidiyyəti yoxdur. Bir daha bildirim: mən dövlətimin xidmətçisi olmuşam, əgər dövlətim, xalqım ehtiyac duyarsa, yenə də öz təcrübəmlə ona xidmət etməyə hazırım".

A.Mütəllibov onu da bildirib ki, 18 oktyabr 1991-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Müstəqilliyi haqqında Konstitusiyaya Aktın məzmunu hakimiyyəti dövründə qəbul edilməsi həmişə onda sevinc hissləri yaşadır: "O günləri hər dəfə böyük həyəcan və sevinc hissi ilə xatırlayıram. Çoxlarının bu səbəbdən necə çətinliklə ərsəyə

gəldiyindən xəbəri yoxdur. Böyük bir risk və həyəcan dolu zaman kəsiyində yaşayırdıq. Bəziləri deyə bilər ki, o dövrdə respublikalar dalbadal müstəqillik əldə edirdilər. Bəli, bu belə idi, tarixi proses gedirdi. Amma o respublikalarda 20 Yanvar faciəsi yaşanmamışdı. O xalqlara Azərbaycan xalqı kimi ögey münasibət bəslənmirdi. Kommunist Partiyasının son qurultayında, yüzlərlə deputatın qarşısında, yüzlərlə qala qışqıraraq SSRİ rəhbərliyinə, o cümlədən xalqımızın başına qatırılan faciələrdə birbaşa təqsiri olan Qorbaçova deyirdim: "Nə istəyirsiniz bizdən xalqdan, nə vermisiniz, ala bilmirsiniz? Siz bir partiya olaraq keçmiş 37-ci il represiya qurbanları qarşısında öz günahlarınızı boynunuza alırsınız. Amma bu gün gözünüzün qarşısında Azərbaycan xalqı qırılır, diri-diri yandırılır, 200 mindən artıq soydaşımız (o vaxt hələ Qarabağdan qaçqınlarımız yox idi) öz dedə-baba torpağından qovu-

lur, bir anda hər şeydən məhrum olur, siz buna göz yumursunuz".

Mənim bu çıxışım o zaman ki müxalifət tərəfindən yüksək qiymətləndirilmişdi. Hər zaman SSRİ-nin mərkəzi rəhbərliyi tərəfindən zərbə ilə qarşılaşmaq ehtimalı yüksək idi. Çünki bizim Qarabağ problemimiz var idi, mənfur düşmənlərimiz hər bir addımı bəhanə edib xalqımıza qarşı növbəti 20 Yanvar, Sumqayıt kimi faciələri yaşada bilərdilər. Bundan heç kim sığortalanmamışdı. Biz bir xalq olaraq o dövrdə, demək olar ki, təklənməmişdik. Allahdan və xalqın birliyindən başqa heç bir köməyimiz yox idi...

Əsas məsələ Müstəqillik Aktının qəbul edilməsi idi. Ona da nail olduq. Burada da o zaman ki hakimiyyətlə xalq arasında bu aktın qəbul olunması ilə bağlı yaranmış yekdillik mühüm rol oynamışdı".

□ E.SEVİDAĞA,
"Yeni Müsavat"

Abutalıbov torpaq alverini təkzib etdi və daha nələr dedi...

Baş nazirin müavini deyir ki, sürüşmə zonasında olan evlər 1990-cı ildə inşa olunub və evlər sökülərsə də, sahiblərinə kompensasiya verilməyəcək

Badamdar qəsəbəsi, 20-ci sahə avtomobil yolunun sağ kənarında sürüşmə zonasında gərginlik davam edir. Baş nazirin müavini Hacıbala Abutalıbov oktyabrın 16-da bildirib ki, sürüşmə zonasında olan 11 ev söküləcək.

Abutalıbov mətbuata açıqlamasında bu evləri qanunsuz tikililər adlandırsa da, iddialar var ki, ərazini sakinlərə elə Abutalıbovun özü satıb. Abutalıbov isə modern.az saytına açıqlamasında bütün bu iddiaları təkzib edib. O bildirib:

"Birincisi, o torpaqlar dövlət torpağıdır və satılmır. İkincisi, mən 3 gündür ərazidəyəm. 11 evin hamısının sakinləri ilə də görüşərək, xəbərdarlıq etmişəm. Hər birinə demişəm ki, bu evlərin hamısı söküləcək. Əgər o torpaqlar sakinlərə mən Hacıbala Abutalıbov tərəfindən - hansı ki bu, ömrümdə ola bilməz - yaxud bir başqası tərəfindən satılsa, sözsüz, bu 11 nəfərdən biri etiraz edərdi. Çıxıb mənə deyirdi ki, "ay Hacıbala müəllim, siz satırsız axı". Bu sözü eşitməmişəm. Çünki belə bir şey olmayıb. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının müavini Eldar Əzizovun mənə verdiyi məlumata görə, həmin evlər 1990-cı ildə inşa olunmuş tikililərdir. İkincisi, evlər sökülərsə də, sahiblərinə kompensasiya verilməyəcək. Çünki əhali bilirdi ki, orada ev tikmək olmaz" - deyərək, Abutalıbov bildirib.

"Yeni Müsavat"a danışan hüquqşünas Əsəbəl Mustafayev



Yev söyləyib ki, hər hansı bir tikili inşa olunduğu zaman ona heç bir qurum qarşılıq verilməyəcək, bunu qanunsuz saymaq olmaz: "Həmin tikili dövlət ehtiyatları üçün alınmış, təbii fəlakət və digər məsələlərlə bağlı söküləcək. Bu şəxslər də ev tikiblər. Onların rəsmi və ya qeyri-rəsmi icazə almalarından asılı olmayaraq, tikililər dövlət orqanlarının

nümayəndələrinin gözü önündə aparılıb. Bu tikililərin inşasının dayandırılmasına isə heç bir cəhd olmayıb. Yeni dövlət orqanları susmaqla həmin tikililərin qanuniliyini tanıyıblar. Deməli, onların sökülməsinin nəticəsində sakinlərə dəyən zərər ödənilməlidir. Əvvəlcədən bildinirdi ki, ora sürüşmə zonasıdır və ərazidə fəlakət baş verər, bundan isə vətəndaşlar və döv-



lət orqanları zərər çəkə bilərlər. Bunu müvafiq qurumlar bilib, tədbirlər görməli idilər. Tədbirlər görülməyibsə, onlara qarşı müvafiq məsuliyyət tətbiq edilə bilər. Bu, həm vəzifədən azad edilmə, vəzifəni kiçildirmə, həm də hüquqi münasibət ola bilər. Məsələn, əgər orada şifahi, yaxud da susmaqla razılıq olubsa, deməli, vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə ilə bağlı onlara məsuliyyət tətbiq edilə bilər".

İqtisadçı ekspert Natiq Cəfəri "Yeni Müsavat"a bildirib ki, qanunsuz tikililərə görə Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti məsuliyyət daşıyır: "Qanunvericiliyə görə də əgər qanunsuz tikili varsa, bu, Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin birbaşa məsuliyyəti təşkil edir. Bu məsələlərdə kanalizasiya və su sistemindən də söhbət gedir. Kanalizasiya sistemi üçün "Azersu" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti məsuliyyət daşıyır. Bu quruma su və kanalizasiya sisteminin yenidən qurulmasına son il-

lər xeyli vəsait ayrılıb. Lakin həmin vəsait normal xərclənməyib və nəticə də göz önündədir. "Azersu" ilə Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti ona görə məsuliyyət daşıyır ki, Bakıda tikinti bumu olan zaman yağış kanalları kanalizasiya xətlərinə birləşdirildi. Buna nəzarət edilmədi. İndi də kanalizasiya xətləri yükləndiyi üçün yağış yağdıqdan sonra Bakı küçələrini su basır. Əslində sürüşmə zonasındakı tikililərə görə Abutalıbov cəzalandırılmalıdır. Əgər doğrudan da sərəncamlarda Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin imzası varsa, bu, qeyri-qanuni ola bilməz. Çünki dövlətçilik anlayışında şəxsin imzası önəmli deyil. Önəmli olan dövlət qurumunun həmin məsələyə icazə verib-verməməsidir. Əgər Abutalıbov imza çəkib və bu, qeyri-qanunidirsə, cavab verilməlidir. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti məsuliyyəti üzərinə götürüb, icazə verib, söküntü işlərini aparan zaman da vətənda-

şı razı salacaq şəkildə kompensasiya verilməlidir".

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin (ETSN) Milli Geoloji Kəşfiyyat Xidmətinin Geoloji planlama ekspedisiyasının rəisi Əziz Qaralov bildirib ki, artıq ərazidəki evlərin birinin hasarı ucuq: "Öncə onu deyim ki, 2012-ci ildə də Badamdarda eyni ərazidə sürüşmə baş vermişdi. Həmin ərazi tərəfimizdən hazırlanan sürüşmə zonalarının qeyd olduğu atlasda hələ o zaman qeyd edilib. 2013-cü ildə Fövqəladə Hallar Nazirliyi orada bərkətmə işləri apardı. Bu il, oktyabrın 1-də isə ərazidə gərginliyi hiss edib, müvafiq orqanları bu barədə məlumatlandırdıq. Oktyabrın 13-də ərazidə sürüşmə baş verdi. Oktyabrın 15-də sürüşmə zonasında evlərdən birinin hasarı uçdu. Müşahidə etdik ki, hasardan sonra orada tikilən yardımçı binanın da altında ovulmalar baş verib. Sürüşmənin əhatə dairəsi artıq yaşayış evlərinin divarlarına çatıb. Bunun başvermə səbəbi əsasən insan amilidir. Yeni kanalizasiya suları, suvarma və digər məişət axınları bu prosesə təkan verib. Badamdar yaylasında xeyli ev var ki, onların kanalizasiya sistemi yoxdur".

"Qafqazinfo"nun hadisə yerində olan əməkdaşlarının məlumatına görə, ərazidə tikilmiş villaların ətrafında quyular qazılır. Qazıntı işləri Fövqəladə Hallar Nazirliyi tərəfindən aparılır. Quyulardan suyun səviyyəsinin aşağı salınması məqsədilə istifadə olunacaq. Belə ki, su bu quyulardan nasoslar vasitəsilə çəkiləcək.

Ərazidə evi olan vətəndaş Fərid Axundov iddia edir ki, rəsmilər əvvəllər burada 11 quyunun olduğunu desə də, onların sayı cəmi 7 olub. Onlara da sonradan xidmət göstərilməyib üçün işləməyib.

□ Əli RAİS,
"Yeni Müsavat"



Koroğlu oğlunun son arzusu

Xalid KAZIMLI

İki il əvvəl Astanada keçirilən beynəlxalq media konfransında iştirak edərək AzTV-nin Qazaxıstandakı xüsusi müxbiri Fədil Paşayev təklif etdi ki, bu qədər uzun yol gəlmişkən, Qazaxıstanda yaşayan azərbaycanlılarla da görüşsəniz, yaxşı olar.

Asudə vaxt olan kimi iş adamı Səyyaf bəyin avtomobilində Astanadan bir qədər kənara çıxdıq. Gərək ki, şəhərin şimalına doğru getdik. Fədil Paşayev bizə çox maraqlı bir zıyallı ilə görüşəcəyimizi bildirmiş, demişdi ki, bu şəxs Qazaxıstanda yaşayan azərbaycanlıların diaspor təşkilatında birleşməsi üçün əvəzsiz işlər görüb, özü də akademik dairələrdə çox nüfuzlu adamdır.

Təxminən yarım saatdan sonra bir qəsəbəyə çatdıq, avtomobil maqistralının düz yanında yerləşən bir geniş, hər cür rahatlığı olan evə girdik. Tarixçi alim, professor Vidadi Salahov bizi gözləyirdi. Qonaqlarının kimlər olacağından öncədən xəbəri vardı.

Onun istər Fədil Paşayevlə, istərsə də ITV-nin Qazaxıstandakı xüsusi müxbiri Füzuli Məcidli ilə erkən söhbətlərindən belə anlaşıldı ki, onlar bu illər ərzində çox görüşüb-söhbətləşib, dostlaşmışlar. Vidadi bəy erkən onlara dedi ki, heç olmasa, Vətəndən qonaq gələndən-gələne özünüzdə gəlin, görüşək, başqa vaxt gəlmirsiniz.

Süfrə açılmışdı. Masanın üzərində hər şey vardı. Bizim aramızda spirtli içki həvəskarı yox idi, amma nəzakət xətrinə arada badə qaldırır, əsasən söhbət edirdik. Fikir verdim ki, ev sahibi içmir. Bir qədər sonra o, izahat verdi ki, daha əvvəlki vaxtı deyil, səhhətində problem olduğu üçün, deyəsən, spirtli içki məsələsini birdəfəlik qapadıb.

Vidadi müəllim çoxdanışan adam təsiri bağışlamırdı. Zabitəli adam idi, hiss olunurdu ki, sözünün yerini, çəkisini bilən şəxsdir. Ancaq söhbət elə yerə gəlib çıxdı ki, o, tarixi və etnoqrafiyanı necə bildiyini ortaya qoymalı oldu. Heç demə, o, qədim türklərin miqrasiyasının dövrləri və coğrafiyası barədə də çoxlarının bilmədiyi mətləbləri bilirmiş, əbəs yerə tarix üzrə fəlsəfə doktoru deyilməmiş.

Zarafat deyil, ölkəmizin ucqar bir rayonunun ucqar kəndində (Kəlbəcər, Bağlıpəyə) doğulmuş bir adam 21 yaşından qürbət ellərdə yaşayıb, Voronejdə təhsil alıb, Kemero-voda işləyib, sonra Qazaxıstanda yurd salıb.

O, sanki sürgün həyatı yaşamışdı, keşməkeşli həyat sürmüşdü, ancaq öz həyat yolundan, çətinliklərindən bizə kəlmə də danışmadı.

Belə adamlar var, nə qədər hadisələrlə zəngin həyat yaşasalar da, öz həyatlarını bəzilərini kimi "romanlıq həyat" adlandırmazlar. Vidadi müəllim bu xüsusda tamam susqun adam idi. Hətta hansısa şəxsdən söhbət düşəndə də, o, həmin mövzudan ustaca yayındı, söhbəti başqa səmtə çevirdi. Bu, o demək idi ki, o, kiminsə dalınca danışmağı sevmir.

Vidadi bəy mənim gözüme yaşlı adam kimi görünmüşdü, gerçək təvəllüdünü görməseydim, heç vaxt güman etməzdim ki, onun cəmi 61 yaşı varmış. 70-i aşmış kimi görünürdü.

Həmin gün biz çox söhbət etdik, söhbət dağdan-aranandan, Altaydan, Himalaydan dolanıb Kəlbəcəyə qədər getdi. Mən onun gözündə işğal altında olan yurd yeri üçün çəkdiyi həsrətin, nisgilin şəklini gördüm. Qürbətdəki insanlar doğulduqları torpağın işğal altında olmasıyla heç cür barışa bilmirlər - belə bir şey də var.

O, uşaqlığının keçdiyi yerlərə bir daha gedə bilməməyin acısını ürəyinə hopdurmuşdu və bu, onun gözələrinə çıxmışdı.

Dostlar danışır ki, son vaxtlar yuxuda sayıqlarkən "Kəlbəcər" deyirmiş.

Ötən il xəbər tutdum ki, Vidadi müəllim Bakıya gəlib. Zəng etdim, məlum oldu ki, dostları ilə ziyafətdədir, israrla çağırırdı, amma uyğun olmaz deyər, getmədim. Dedim, növbəti dəfə Astanada görüşərik. Qismət olmadı.

Biz uzaqlarda qəlbi vətən üçün döyünən, bacarığını, biliyini, qələmini doğma xalqının mədəniyyətinin təbliğinə həsr edən işıqlı bir insanı itirdik.

O, qırx il öncə bu ölkədən getmiş, olduğu hər yerdə sinəsində doğma Azərbaycanı daşımışdı. Qırx ildən sonra Astanadan Bakıya uçan təyyarə tarixçi alimin cansız bədənini öz vətəninə gətirdi. O, vəsiyyətinə uyğun olaraq vətəninə dəfn olundu.

Amma Vidadi müəllimin vəsiyyəti yarımqıç qaldı. Kəlbəcər yoxdur axı. O, Kəlbəcəri istəyirdi, onun dağlarının yamacında, atası Koroğlu kişinin yanında dəfn olunmaq arzusunun daydı.

Prezident İlham Əliyev oktyabrın 15-də ölkənin cənubuna səfər edib. Səfər zamanı dövlət başçısı birinci xanım Mehriban Əliyeva ilə birlikdə Lənkəran, Astara və Lerik rayonlarında olub, yeni yolların, eləcə də müxtəlif obyektlərin açılışında iştirak edib. Bu obyektlər sırasında turizm üçün çox önəmli olanları da var.

Prezidenti İlham Əliyevin Lənkərana səfəri çərçivəsində İstisu və Sağlamlıq Mərkəzinin təqdimatı olub.

Son illər bölgələrdə müasir mehmanxana və sağlamlıq komplekslərinin istifadəyə ve-



Cənub bölgəsi turizm cənnətinə çevriləcək

Prezident İlham Əliyev Lənkəran, Astara, Lerikə səfəri zamanı turizm üçün mühüm olan obyektlərin açılışını edib



rilməsi Azərbaycanın iqtisadi potensialını nümayiş etdirməklə yanaşı, ölkəyə gələn turistlərin sayının artmasına da böyük təkan verir. Lənkəranın Haftını qəsəbəsində inşası yenidən başa çatan Lənkəran İstisu və Sağlamlıq Mərkəzi də bu istiqamətdə həyata keçirilən əsaslı addımlardan biridir. Bu kompleksin inşası regionun turizm imkanlarının artırılması baxımından mühüm əhəmiyyət daşıyır. Təxminən 11 hektar sahəsi olan kompleksdə hotel, tibb mərkəzi və müxtəlif termal hamamlar fəaliyyət göstərəcək.

Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva mərkəzdə görülən işlərlə tanış olublar. Dövlət başçısı çıxışında deyib ki, Lənkəran rayonunda turizmin inkişafı sürətlə gedir: "Keçən il mən burada olarkən dəniz sahilində yerləşən hotelin açılışında iştirak etmişəm. Mənə indi məlumat verildi ki, o hotel 100 faiz işləyir, yeni otaqların yüz faizi qonaqlar tərəfindən götürülüb, istifadə olunur. Hazırda Bakı-Astara yolunun çəkilişindən sonra Lənkərana gələn turistlərin sayı daha da artır və artacaqdır. Bu gün biz yeni gözəl hotelin açılışını qeyd edirik.

Bildiyiniz kimi, bütövlükdə turizmin inkişafı ölkəmizdə sürətlə gedir. Bu, prioritet məsələdir və son illər ərzində görülmüş

tədbirlər nəticəsində ölkəmizə gələn qonaqların sayı kəskin şəkildə artmışdır. Gələn turistlərin sayı 2016-cı ildə 22 faiz, keçən il 20 faiz, bu ilin 9 ayında isə əlavə olaraq 6 faiz artıb. Doqquz ayda xaricdən gələn qonaqlar Azərbaycanda ancaq bank kartları ilə 1 milyard manat səviyyəsində pul xərcləyiblər. Ancaq bank kartları ilə xərclənən bu məbləğ ilin sonuna qədər daha da artacaq. Əlbəttə ki, onlar nağd pul da xərcləyirlər və bu, ölkə iqtisadiyyatına böyük dəstəkdir. Beləliklə, son illər ərzində turizmə göstərilən diqqət öz nəticəsini verir. Turizmin inkişafını şərtləndirən bir çox amillər var və onların hamısı Azərbaycanda mövcuddur. İlk növbədə, nəqliyyat infrastrukturuna - indi ölkəmizdə 6 beynəlxalq aeroport fəaliyyət göstərir. Onlardan biri Lənkəran aeroportudur ki, mənim təşəbbüsləmlə hələ 10 il bundan əvvəl əsaslı şəkildə təmir olunub, demək olar ki, yenidən qurulub. İndi Lənkəran aeroportundan beynəlxalq reyslər təşkil edilir. İndi mənə məlumat verildi ki, həftədə 3-4 reys fəaliyyət göstərir. Bu, həm rayon sakinlərinin, həm cənub zonasında yaşayan vətəndaşların rahatlığını, həm də turistlərin gəlişini təmin edir. Dəmir yolu nəqliyyatı Azərbaycanda yenilənir, yeni xətlər çəkilir. O cümlədən təbii ki, Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizi bu

bölgədən keçəcək. Yəqin eşitmisiniz, mən çıxışlarımda birində demişəm ki, Bakı-Lənkəran dəmir yolunun istiqaməti də dəyişdiriləcək, sahilboyu ilə gedən dəmir yolu xətti köçürüləcək ki, həm daha da rahat olsun, həm sürət artsın, eyni zamanda biz sahil zonasını turizm infrastrukturuna cəlb edək".

Prezident İlham Əliyev Astara səfərində dənizkənarı park-bulvar kompleksinin ikinci hissəsinin tikintisi çərçivəsində yaradılan şəraitlə tanış olub. Bu rayonda yeni istirahət məkanlarının yaradılması istiqamətində reallaşdırılan ən mühüm layihələrdən biri də Astara şəhərində dəniz sahilboyu park-bulvar kompleksinin ikinci hissəsidir.

Məlumat verilib ki, park-bulvar kompleksində rayon sakinlərinin və qonaqların istirahətinin yüksək səviyyədə təşkili, onların asudə vaxtlarının yadda qalan və mənalı keçməsi üçün geniş imkanlar yaradılıb. Xəzərin sahilindəki bu kompleks həm də Astara şəhərinin simasının daha da gözəlləşdirilməsi, onun inkişaf tempinin nümayiş olunması baxımından da çox əhəmiyyətlidir. Dövlətimiz tərəfindən vətəndaşların istirahətini mənalı təşkil etmək və onların asudə vaxtlarını səmərəli keçirmək üçün bütün zəruri addımlar atılır. Bu istiqamətdə son illərdə

çox mühüm işlər görülmüş. Bu kompleksdəki şərait də bunu sübut edir. Bu, həm də dünyada hökm sürən iqtisadi böhran dövründə ölkəmizdə sosial layihələrin ardıcıl və məqsədyönlü şəkildə həyata keçirildiyini aydın şəkildə nümayiş etdirir.

Dövlətimizin başçısı elektromobil kompleksin ərazisini gəzib.

Dövlət başçısı səfərdən sonra Lənkəran, Astara və Lerik rayonlarında yol tikintisinə, yeni məktəb və yaşayış binalarının inşasına, sel və daşqın təhlükəli çayların zərərli təsirinə qarşı mübarizə və qəza vəziyyətinin aradan qaldırılmasına dair ümumilikdə 8 sərəncam imzalayıb. Bu sərəncamlarla 3 rayona ümumilikdə 26,86 milyon manat ayrılıb.

Cənub bölgəsində xüsusilə yol infrastrukturuna, habelə abadlaşma, eyni zamanda təbiət hadisələrinin zərərliyinin önünməsi üçün atılan addımlar bu bölgənin turizm imkanlarını daha da artıracaq. Məlumdur ki, Azərbaycan sürətlə turizm ölkəsinə çevrilir. Cənub bölgəsi isə turizm üçün çox əlverişlidir. Bu baxımdan qarşıdakı illərdə cənub bölgəsi turizm cənnətinə çevrilə bilər. Bu, həm də regionda minlərlə yeni iş yerinin yaranmasına səbəb olacaqdır.

□ **İqtisadiyyat söbəsi, "Yeni Müsavat"**

Oktabrın 19-da Ali Məhkəmədə sabiq milli təhlükəsizlik naziri Eldar Mahmudovun yaxın qohumu Beytulla Hüseynovun vaxtından əvvəl azadlığa buraxılmasına dair müraciətinə baxılacaq. Belə məlumatlar var ki, Beytulla Hüseynovun cəzası 4 ilə endiriləcək və şərti hesab olunmaqla azadlığa buraxılacaq.

rum edilən Beytulla Hüseynovun dövlətə 21 milyon 379 min manat ziyan vurduğu da hökmdə əksini tapmışdı. Ötən ilin noyabrında Bakı Apelyasiya Məhkəməsi Beytulla Hüseynovun barəsində gözlənilməz qərar verdi - cəzasını ittihamlar üzrə minimum həddə qədər - 7 il 6 aya endirdilər. Bu gözlənilməz qərarın ardından Beytulla Hüseynov Ali Məhkəməyə üz tutdu. Bu dəfə də cə-

dan 2 il sonra Beytulla Hüseynovun qayını Bayram onunla görüşüb. Deyib ki, aldığı ev vaxtilə Beytulla Hüseynovun olub. Evi kimdən, hansı qiymətə alması ilə maraqlanıb.

"Evin alqı-satqı sənədlərinə baxdı, dedi ki, sən vicdanlı alıcısan, üzr istəyib çıxıb getdi. Belə danışıdı ki, guya evin neçə aldığımda dəqiqləşdirmək istəyirlər. Bu söhbətdən bir müddət sonra Beytulla Hüseynovdan sonra Beytulları da tutdular. Mənimlə evin alqı-satqısı olundu. Evi Beytulla Hüseynovun qayını Tariyel Zamanovun adına keçirdilər. Dəyəri 100 minlərlə olan əmlakın alqı-satqı müqaviləsində 10 min manata satıldığını göstərdilər. 10 min manatı da özümədən aldılar. Oktyabrda MTN ləğv olundu, Beytullanın arxa-da-yağı Eldar Mahmudov vəzifədən oldu. Məhkəməyə müraciət edib evin saxta alqı-satqı müqaviləsini ləğv etdirdim".

Ağaisa Mahmudovun sözlərinə görə, 2016-cı il yanvarın 10-da evi aldığı Tariyel Zamanov onun ünvanına gəlib: "Beytulları söyüb təhqir edir, deyirdi ki, ev bizimdir, çıx evdən. Xətai məhkəməsinin saxta alqı-satqı müqaviləsini ləğv etməsi haqda qərarını göstərdim. Dedim ki, bu mülkü xaricdə qazandığım pulları verib almışam. 10 min manata alqı-satqı edib mənə necə ala bilərsiz axı? Oyun qurdular. Başladılar ki, guya Tariyel Zamanov 2012-ci ildə evi alqı-satqı edərkən heyat yoldaşı Nəzakət Zamanova razılıq verməyib".

Ağaisa Mahmudov deyir ki, bu gün də Beytulla Hüseynov ona hədə-qorxu gəlməyə davam edir: "Təkidlə evimi əlimdən alacağını bildirir. Hətta Beytulla Hüseynov əminliklə Ali Məhkəmənin qərarı ilə azadlığa çıxacağını da söyləyir, bunun üçün lazımı olan "işlər" etdiyini və azadlığa çıxmasına az qaldığını deyir. Azadlığa çıxdıqdan sonra isə mənim işlərimi tamamilə pozacağını, mənə işləməyə imkan verməyəcəyini açıq şəkildə söyləməklə hədə-qorxu gəlir. Maraqlı məqam isə odur ki, dövlət əmlakını mənimləməklə dövlətə xəyanət etmiş biri necə belə əminliklə azadlığa çıxacağını söyləyir? Belə görünür ki, Beytulla Hüseynov hələ baş tutmamış məhkəmə prosesində elan ediləcək qərarın nəticəsini indidən bilir. Buna görə də məhkum olsa da, cəzaçəkmə müəssisəsində cəza çəkməkdə davam etsə də, mənə açıq şəkildə hədə-qorxu gələ bilər. Beytulla Hüseynovun belə əmin danışmasından sonra mənə də aydın olur ki, Zamanovların adı ilə Nəsimi Rayon Məhkəməsində başlanmış və Apelyasiya Məhkəməsində davam etmiş mülki işin taleyinə Beytulla Hüseynov birbaşa təsir göstərəcək".

Onun sözlərinə görə, 2014-cü ildə evi girov qoymaqla 400 min manat bankdan pul götürüb və iş qurmağa başlayıb: "Günlərin birində mənə tutub MTN-ə apardılar. Orada gördüm ki, mənə kredit verən 2 bank işçisini də tutub gətiriblər. Şərt qoydular ki, evi boşaltmasan, bank işçilərini də, səni də həbs edəcəyik. 2015-ci ilin yanvarında başlanan təzyiqlər həmin ilin avqustuna qədər davam etdi. Bankdan aldığım 400 min manata yaxın krediti Sübahir Qurbanovun rəhbərliyi altında Füzuli Əliyev və Natiq Aliyev banka ödətdirdilər. Həmin ilin sentyabrında Beytulla Hüseynov mənimlə "Alov qülləsi"ndəki çayxanada görüşdü. Dedi ki, evi 2016-cı il yanvarın 10-na qədər boşalt çıx, özünü bizimlə pis eləmə. 3-4 aya bizim kim olacağımızı görəcəksən. 1 ay sonra, 2015-ci ilin oktyabrında Eldar Mahmudov MTN-dən qovulandan və generallar həbs edi-

ciət edib evin saxta alqı-satqı müqaviləsini ləğv etdirdim".

E. HÜSEYNOV, "Yeni Müsavat"

Səfər Əbiyev Bakıda dincəlir, 3 min manat pensiya alır

Deputat deyir ki, əlində ordudan tərxis olunmasına dair sənədi olan döyüşçülərin veteranlıq ala bilmələri ilə bağlı sabiq nazirə müraciətlərini "vecinə almayıb"



"Qarabağda müharibə başlayanda nə Müdafiə Nazirliyi, nə də hərbi qulluqçular vardı. Orada döyüşənlər adətən könüllü insanlar idi. Azərbaycanın bütün yerlərindən könüllü insanlar gəlib öz ciblərinin pullarına oradan-buradan silah alaraq torpağı könüllü qorudular və şəhid oldular".

Milli Məclisin oktyabrın 16-da keçirilən iclasında deputat Aqil Abbas belə deyib. O bildirib ki, həmin vaxt yaxşı döyüşənlər polis işçiləri idi. "Çünki onlar nizam-intizam görmüşdülər, qayda-qanunu, silahdan istifadəni bildirdilər. Azərbaycanın bir çox kəndi həmin zaman döyüşən polis və könüllülərin hesabına işğaldan azad olunub. Çox qəribədir ki, əlində avtomatının nömrəsi, ordudan tərxis olunmasına dair sənədi olan döyüşçülər var, amma onlar veteran sənədini ala bilmirlər. Bu hallar əvvəllər də olub. Bununla bağlı dəfələrlə Müdafiə Nazirliyinə də müraciət etmişik. Gedənin arxasınca danışmazlar. Ancaq köhnə müdafiə naziri Səfər Əbiyev heç vecinə də almayıb. Görək indi hazırkı müdafiə naziri nə edəcək".

"Yeni Müsavat" xatırladır ki, general-polkovnik Səfər Əbiyev 1992-1995-ci illərdə Müdafiə Nazirliyi Baş Qərargah rəisinin birinci müavini, Baş Qərargah rəisi-müdafiə nazirinin birinci müavini, müdafiə naziri vəzifəsinin icraçısı, müdafiə nazirinin müavini vəzifələrində çalışıb. S.Əbiyev 1995-ci il fevralın 5-dən 2013-cü il oktyabrın 22-dək müdafiə naziri postunu tutub.

Sabiq müdafiə nazirinin vəzifədən çıxarıldıqdan sonra ölkədən getdiyi, hətta Çexiya vətəndaşlığı alması barədə iddialar yayılıb ki, bu məlumatlar sonradan təkzib edilib.

Bu günlərdə isə sosial şəbəkələrdə eks-müdafiə nazirinin səhhətində problem yarandığı və onun məhz bu səbəbdən müalicə üçün xarici ölkələrin birinə getdiyi bildirilib.

Eks-nazirin dostları isə mediaya açıqlamalarında bildiriblər ki, Səfər Əbiyevin səhhətində problemlərin yaranması ilə bağlı yayılan məlumatlar əsassızdır. Bildirilib ki, eks-nazir hazırda Bakı şəhərində yaşayır. "Onun səhhətində heç bir problem yoxdur. Səfər müəllim hazırda evində istirahət edir" - deyər, mənbə bildirib.

Yeri gəlmişkən, məlumdur ki, əvvəllər tutduğu vəzifəyə uyğun olaraq sabiq nazir dövlətdən təqaüd alır. Məlumatlı mənbələrin iddialarına görə, keçmiş nazirin təqaüdü də kifayət qədər yüksəkdir. Belə ki, onun 3 min manatdan çox təqaüd aldığı barədə xəbərlər də var.

□ "YM"

"Rabitə işi"nin əsas fiquranti azadlığa buraxılır

Oktyabrın 19-da Ali Məhkəmənin "Bakı Telefon Rabitəsi" İstehsalat Birliyinin sabiq rəhbəri Beytulla Hüseynovu şərti azadlığa buraxacağı iddiası var

Eldar Mahmudovun yaxın qohumu azadlığa çıxması üçün sabiq nazirin əlaqələrindən istifadə etdiyi bildirilir.

"Bakı Telefon Rabitəsi" İstehsalat Birliyinin sabiq rəhbəri olan Beytulla Hüseynovun azadlığa çıxmaq üçün böyük pullar xərclədiyi və bu məbləğin 1 milyon manatı aşdığı iddiası da var. Uzun illər "Bakı Telefon Rabitəsi" İstehsalat Birliyinə rəhbərlik etmiş B.Hüseynov həmin dövrdə "MTN çetesi"nin qanunsuz dinləmələri həyata keçirmələrini mümkün edən avadanlıqların müxtəlif rabitə-telekommunikasiya qovşaqlarında quraşdırılmasına yardımçı olub, lazımı texniki dəstək verib. 2015-ci ilin oktyabrında MTN-də gerçəkləşdirilən "təmizləmə" əməliyyatından bir neçə gün sonra Beytulla Hüseynov da istintaqa cəlb edilib. Onun həbsinin əsas səbəbi kimi "MTN çetesi"ne ölkə rəhbərliyini qanunsuz dinləməkdə yardımçı olması göstərilirdi. Barəsində Cinayət Məcəlləsinin 179.3.2 (mənimləmə və ya israf etmə, külli miqdarda törədildikdə), 308.2 (vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə, bu məcəllənin 308.1-ci maddəsi ilə nəzərdə tutulmuş əməllər ağır nəticələrə səbəb olduqda və ya seçkinin (referendumun) nəticələrinə təsir məqsədilə törədildikdə), 313 (vəzifə saxtakarlığı, yeni vəzifəli şəxs tərəfindən rəsmi sənədlərə və ya informasiya resurslarına bilib-ələ yalan məlumatların daxil edilməsi, habelə göstərilən sənədlərdə və ya informasiya resurslarında onların həqiqi məzmununu təhrif edən düzəlişlərin edilməsi, bu əməllər tamah və ya sair şəxsi niyyətlərlə törədildikdə) niyyətlərlə törədildikdə) niyyətlərlə cinayət işi başlandı. 2017-ci ildə Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsi Beytulla Hüseynov barəsində ittihamedicə hökm çıxardı. 13 il azadlıqdan məh-



zasinin azaldılması ilə yanaşı əmlaklarının üzərinə qoyulmuş həbsin götürülməsi iddiası ilə çıxış etdi. Ali Məhkəmədədə möcüzə hesab oluna bilən qərar verildi - dövlətə külli miqdarda ziyan vurmuş Beytulla Hüseynovun 50-yə yaxın mülkünün üzərindən həbs götürüldü. Cəzasının azaldılması ilə bağlı hissədə isə ona qarşı addım atılmadı. Həmin qərarın verilməsindən 10 ay keçib və gələn məlumatlar onu deməyə əsas verir ki, Beytulla Hüseynov azadlığın bir addımından ibarətdir. Bu dəfə Ali Məhkəməyə müraciətinin müsbət qarşılanacağı haqda Beytulla Hüseynov və ətrafındakılarda əminlik var. B.Hüseynovu azadlığa aparacaq yolun üzərindəki dəmir qapıların açılmasında Eldar Mahmudovun rol alması onda şərti cəzaya məhkum ediləcəyinə əminlik yaradıb. Odur ki, illər əvvəl, Eldar Mahmudovun nazirliyi dövründə əl qoyduğu, lakin 2015-ci ildə MTN-dəki təmizləmə əməliyyatından sonra başa çatdırı bilmədiyi işlərə də yenidən baş vurub.

Belə aydın olur ki, Beytulla Hüseynov artıq mal-mülk davalarını da davam etdirməyə başlayıb.

Bakı sakini Ağaisa Mahmudovun sözlərinə görə, 2012-ci ildə ev alıb. Evi alan-

nov mənə xəbər göndərdi ki, evdən çıxın. Tələblərinin qanunsuz olduğunu dedim. Pul verib ev almışam, niyə çıxmalıyam axı? Xəbər göndərdi ki, Eldar Mahmudovun qohumu-yam, uşaqlara 100 min vermişəm, səni evdən çıxaracaq, xoşluqla çıx" - Ağaisa Mahmudov bildirir.

Onun sözlərinə görə, 2014-cü ildə evi girov qoymaqla 400 min manat bankdan pul götürüb və iş qurmağa başlayıb: "Günlərin birində mənə tutub MTN-ə apardılar. Orada gördüm ki, mənə kredit verən 2 bank işçisini də tutub gətiriblər. Şərt qoydular ki, evi boşaltmasan, bank işçilərini də, səni də həbs edəcəyik. 2015-ci ilin yanvarında başlanan təzyiqlər həmin ilin avqustuna qədər davam etdi. Bankdan aldığım 400 min manata yaxın krediti Sübahir Qurbanovun rəhbərliyi altında Füzuli Əliyev və Natiq Aliyev banka ödətdirdilər. Həmin ilin sentyabrında Beytulla Hüseynov mənimlə "Alov qülləsi"ndəki çayxanada görüşdü. Dedi ki, evi 2016-cı il yanvarın 10-na qədər boşalt çıx, özünü bizimlə pis eləmə. 3-4 aya bizim kim olacağımızı görəcəksən. 1 ay sonra, 2015-ci ilin oktyabrında Eldar Mahmudov MTN-dən qovulandan və generallar həbs edi-



Pislik eləməyin çətinləşdiyi zamanə

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

“Kəblə Əzim istəyirmiş bir inək çəkə və inəyin altında yazdığı beş cızıqın mənası bu imiş ki, mən ona beş manat inək yağından borclu qaldım. Girdə yazılar da yumurtadan qalan borcumun hesabı imiş”

(Mirzə Cəlil, “Saaqallı uşaq” hekayəsindən)

Dünyanın başqa ölkələrində bizdəki kimi jurnalistlər dövlət qayğısı ilə əhatə olunmamışdır. Məsələn, Səudiyyə Ərəbistanından olan jurnalist Camal Qaşıqçı-nı Türkiyədə konsulluğun binasında yox ediblər. Əcaib söhbətdir, hazırda hamı bundan danışır - Donald Trampdan Biləcəri çayxanasındakı Mamed dayıya qədər. Çün, deyir video vardır, Camal müəllim kamali-ədəblə gəlir konsulluğa, qapıda arvadıyla öpüşüb-görüşür, sonra içəri girir və qeyb olur. Düzdür, müsəlman dünyasında qeyb çəkil-mək vaxtaşırı baş verən mistik prosedurlardan biridir, ancaq Camal müəllimin Səudiyyədə müqəddəs sayılmaq ehtimalı azdır. Nöşün ki, ərəb kral ailəsini öz qəzet yazılarında-zadda tənqid edirmiş. Di yaxşı oldu elə sənə. Tənqid eləmək də sənətdirmi? Başını aşağı sal, yaşa da bə. Lazım gəlsə kral sənə ərə-Riyadda, Məkkədə, Mədinədə qəşəng, axar-baxarlı bir mənzil verərdi, bəlkə min dənə adam da tapardılar, əvəzindən qəzet buraxardı.

Nə isə, nə başınızı ağrıdım, Camal müəllimi, deyilənə görə, konsulluğun binasında işgəncə ilə öldürüb, mişarlayıb, haradasa gizlin basdırıblar. Bu da yenə müsəlman aləmində adi, tipik kriminal işdir. Sözləşib, bu cür adam oğurlamaq işlərini qabaqlar İran çox yapadı, molla rejiminin xoşuna gəlməyən adamları məxna basıb aparardılar, adam qeybə çəkildirdi. Nəse son vaxtlar eləmirler, yəqin demokratikləşiblər - böyürlərində demokratik Azərbaycanın havası vurubdur. Yazıda məqsədim isə bu deyil. Gec də olsa, yazım, biləsiniz: məqsəd elmin inkişafına töhfə verməkdir.

Söhbət ondadır ki, (hətta lazım gəlsə on birdədir) türk xüsusi xidmətlərindən sızan xəbərə görə, Camal Qaşıqçı öz qətli haqda xəbəri bayıra ötürməyi bacarıbmış. Bax, burası olduqca maraqlı, yeni bir şeydir. Adamın qolunda “Apple” ağıllı saati varmış. Bu saat isə ətrafda baş verənlərin səsini yazıb başqa yerdəki “Ayfon” telefona və “i Cloude” bulud sistemine ötürə bilirmiş. Qaşıqçını öldürən agentlər saata diqqət edəndə artıq gec imiş.

Ümumən, fikir versəniz bu il Rusiya xüsusi xidmət orqanları da Avropada, Britaniyada, Amerikada biabırçı şəkildə ifşa olunmaqdadır. Bu ifşa prosesində də elmi-texniki tədqiqatın son nailiyyətləri böyük rol oynayır. Zəhərli qaz buraxılır, dərhal laboratoriyaya analiz edilir, bunun Rusiyada düzəldildiyi, hətta hansı şəhərdə, neçənci ildə buraxıldığı dəqiqə tapılır. Rusiyanın bir vaxtlar bütün dünyada at oynadan qorxunc “QRU” kəşfiyyat idarəsi isə lap karikaturaya döndərilib. Onun Britaniyada qətl törədən 2 agentinin fotoları çap edildi, əsl adları üzə çıxarıldı, doğrulduqları kəndə qədər gedib çıxdılar. Bunlar da hamısı internetin, mobil-interaktiv-onlayn texnologiyaların sayəsində mümkün oldu.

Köhnə dünyadakı gizli casus-diversiya oyunları artıq mümkünsüz hala gəlibdir. Hər yerin videokamera olması, hər kəsin internetə dərhal çıxış imkanı mənfəti tərəfləri ilə yanaşı müsbət effektlər də verir, bunu canlı görürük. Xüsusilə bu şəffaf dünyada totalitar rejimlərə, şər yuvalarına yer olmayacağı aydındır. Açıq cəmiyyət totalitarizmin ən böyük düşmənidir.

Bu yaxında Nobel komitəsi 2018-ci ilin iqtisadiyyat üzrə ödülnü amerikalı iqtisadçı alim Pol Romer-ə verdi. Romer bu ödülə hələ 1986-cı ildə başladığı elmi araşdırmaya görə layiq görüldü. O araşdırmanın məzmununu belə ifadə edə bilər: hansı dövlət elmi-texniki tərəqqiyə əsaslanan inkişaf yolunu tutursa, onun iqtisadi artımı davamlı olacaqdır. Yox, əgər faydalı qazıntılara, kapitala, əhali sayının artımına söykənən iqtisadiyyat qurursansa, bu model əvvəl-axır durğunluğa, çökməyə, tənəzzülə gətirəcəkdir. Lap qısa yazsaq, Romer bizim Nizamının 850 il qabaq yazdıqlarını elmi isbat edərək, iqtisadi modelini quraraq Nobel almışdır:

“Qüvvət elmdədir, başqa cür heç kəs, Heç kəsə üstünlük eyləyə bilməz”.

Sonda yazıçı-publisist Rafiq Tağının bığaqlandığı ərazidəki 24 izləmə kamerasının birininin də işləmədiyini yadıma düşdü. Bir də əsgərlik yoldaşım vardı, saati bilmirdi, məndən xahiş edirdi ki, hər dəfə növbətçilik vaxtı çatanda ona deyim. Biz ona Kalaşnikov verib posta göndərdik, təsəvvür elə. Sən də deyirsən ağıllı saat elə getdi, Romer belə gəldi...

Söhbətdi ələyirik də.

Ermənistanın inqilab nəticəsində hakimiyyətə gəlmiş yeni hökumətinin ziddiyyətli xarici siyasət kursu davam edir. Əsas hədəf məlum: işğalçı ölkə inqilab sonrası dövərdə həm Rusiyanın, həm də Qərbin yanında xoş olmaq, eyni vaxtda hər iki geosiyasi qütbün siyasi-iqtisadi dəstəyinə nail olmaq istəyir. O üzədən rəsmi İrəvan gah Rusiyaya, gah da Qərbə - ABŞ-a və Avropa Birliyinə xoş görünmək üçün bəzən məntiqə belə sığmayan, ziddiyyətli gedişlər və reveranslar edir. Bu da növbəti fakt.

Xəbər verildiyi kimi, ötən həftə İrəvanda keçirilən Beynəlxalq Frankofoniya Təşkilatının 17-ci sammitində yekun bəyannamə qəbul edilib. Nə qədər qərribə də olsa, Ermənistanın da səs verdiyi sənəddə Ukraynanın ərazi bütövlüyü təsdiqlənir. Sənəddə bildirilir: “Ukraynanın beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədləri çərçivəsində ərazi bütövlüyünə və suverenitetinə hörmət edilməsinə, stabilliyin bərqərar olması və dövlətlər arasında mehriban qonşuluğun möhkəmləndirilməsi mənasına mübahisələrin sülh yolu ilə həll edilməsi prinsipinə sadıq olduğumuzu bir daha təsdiqləyirik”.

“Yeni Müsavat” xatırladı ki, 2014-cü ildə Kırım Rusiya tərəfindən ilhaq ediləndə və məsələ BMT Baş Məclisinin sessiyasında səsverməyə çıxarılanda (mart 2014) Ermənistan Ukraynanın suverenliyi və ərazi bütövlüyünü dəstəkləməmiş, özü kimi bir neçə izqoy dövlətlə birgə Rusiyanın yanında yer almışdı (*Azərbaycan Ukraynanın ərazi bütövlüyünə səs vermişdi*). İndi isə belə çıxır ki, İrəvan Kremlin iradəsi əleyhinə gedərək, geri addım atır.

Bu mənada Ermənistanın bu addımını beynəlxalq hüquqa hörmətdən daha çox, öz ağası və işğal ortağı olan Rusiyaya qarşı xəyanəti kimi qiymətləndirmək lazım gəlir. Çünki Ermənistanın simvolik dövlət kimi əsas varlıq qarantı məhz Rusiyadır. İkinci yandan, əgər İrəvan Azərbaycana münasibətdə də beynəlxalq hüquqa saygılı olduğunu göstərsəydi, o zaman Ukraynaya dəstəyi haradasa anlamıq olardı.

Söz düşmüşkən, bu ilin fevralında NATO-nun Brüssel sammitində iştirak edən yeganə KTMT üzvü ölkəsi də Ermənistan və onun rəhbəri Nikol Paşinyan olmuşdu. Sammitin gündəliyində duran əsas mövzulardan biri isə “Rusiya təcavüzünə qarşı tədbirlər”lə



İrəvanın riyakar siyasəti:

Rusiyaya xəyanət, Bakıya fürsət

Ermənistandan Moskvanı qəzəbləndirən iki ziddiyyətli addım - Ukrayna timsalında ərazi bütövlüyünə, Kosovo timsalında separatizmə dəstək; bölgədə ən ağır seçim İrəvanı gözləyir, çünki...

bağlı idi.

Bu da hamısı deyil. Sentyabrın 28-də BMT Baş Məclisinin 73-cü sessiyası çərçivəsində Ermənistanın xarici işlər naziri Zoqrab Mnatsakanyan Kosovonun xarici işlər naziri Bexcet Paçelli ilə görüşüb. Halbuki Ermənistan Rusiya kimi Kosovonun müstəqilliyini tanımayan ölkələr sırasında yer alır (*Azərbaycan da Kosovonu tanımayıb və Serbiyanın ərazi bütövlüyünü dəstəkləməkdə davam edir*). Kosovo isə Kremlin Qərblə münasibətlərində “köhnə yaralan”ndan biridir.

Həmin görüşdə Mnatsakanyan tipik erməni hiyləgerliyi və diplomatik riyakarlığa xas şəkildə demişdi: **“Hər gah Ermənistan Kosovonun müstəqilliyini tanımır, bununla belə, bu cür təmaslar bir-birinin mövqeyi ilə yaxından və ilk əldən tanış olmaq üçün, qarşılıqlı maraq kəsb edən məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparmaq üçün yaxşı imkanlar açır”**.

Nazirlərin görüşündən iki həftə keçməmiş - oktyabrın 12-də İrəvanda keçirilən Frankofoniya tədbiri çərçivəsində Ermənistan prezidenti Armen Sərkisyan Kosovonun prezidenti Haşim Tacla görüşüb. Erməni qaynaqlarının məlumatına görə, tərəflər “ge-

nosid məsələlərini müzakirə ediblər və qeyd ediblər ki, onların tanınması və mühakimə edilməsi genosidlərin önlenməsi üçün ən yaxşı yoldur”.

Əslində “Soros fondu”nun təsiri altında olan Ermənistanın yeni rəhbərliyinin istər xarici işlər naziri olsun, istərsə də prezident səviyyəsində Rusiyanın maraqlarına və mövqeyinə zidd şəkildə Kosovonun dövlət başçısı və xarici işlər naziri ilə görüşməsi Kosovonun tanınması anlamına gəlir. Təsədüfi deyil ki, Serbiya prezidenti Frankofoniyanın Ermənistanda keçirilmiş sammitində iştirakdan imtina etmişdi.

Bütün bu ziddiyyətli gedişlər - bir yandan, Ukraynanın ərazi bütövlüyünə, o biri yandan Kosova timsalında separatizmə verilən dəstək işğalçı Ermənistanın yeni hökumətinin Qərbbə xoş gəlmək üçün atdığı ziddiyyətli addımlar sayıla bilər. Eyni zamanda bu, Rusiyanı qısqandıran gedişlərdir, ona arxadan zərbə vurmaqdır, xəyanətdir. Hərçənd baş nazir Nikol Paşinyan dəfələrlə Moskvaya sədaqət andları içib.

Beləcə, rəsmi İrəvan əs-lində Serj Sərkisyan dönəmində əsas qoyulmuş “iki stul”da oturmaq kimi təhlükəli xarici siyasət kursunu davam etdirməklə özünü tədricən

Qərb və Rusiyanın çarpaz hədəfinə gətirəcəyinin fərqi deyil. O da var ki, İrəvanın Moskvaya qarşı xəyanətkar addımları artıqca Kremlin də sövq-təbii Azərbaycana - regionun açar ölkəsinə ehtiyacı artır...

Yeri gəlmişkən, bu həftə ABŞ prezidenti Donald Trampın milli təhlükəsizlik müşaviri Con Bolton bölgəyə - Rusiya, Azərbaycan, Gürcüstan və Ermənistana səfər edəcək. Artıq məlumdur ki, səfərdə əsas məqsəd bu üç Güney Qafqaz ölkəsinin Rusiya və İranla münasibətlərini aydınlaşdırmaq olacaq.

Son gelişmələr Bakı üçün müəyyən fürsətlər açır. Ən azı ona görə ki, Azərbaycan düşmənlər ölkə kimi təhlükəli “iki stul” siyasəti aparmır, müstəqil və balanslı xarici siyasət yürüdü. Bunlar isə fərqli anlayışlardır. Heç bir ciddi təbii və insan resursu olmayan, dünyaya okeanına çıxışdan məhrum, blokada rejimində və Rusiyadan asılı durumda yaşayan Ermənistandan fərqli olaraq, Azərbaycan ayaq üstə dayanan, iqtisadi müstəqilliyini təmin etmiş bir ölkədir. Yəni Bakının yetərincə manevr imkanları var. Odu ki, ən ağır seçim də işğalçı ölkəni gözləyir.

□ “Yeni Müsavat”ın analitik xidməti

Noyabrın əvvəlində ABŞ İrana qarşı yeni, daha sərt sanksiyalar elan edəcək. Bu dəfə sanksiyalar İran İslam Respublikasının xaricə neft satışını məhdudlaşdıracaq. Xatırladaq ki, ABŞ-ın İrana qarşı bərpa edilmiş sanksiyalarının ilk etapi yayda qüvvəyə minib və bu sanksiyalar İranın qızıl və digər qiymətli metallar, kömür və sənaye məhsulları satışından dollar əldə etməsinin qarşısını almağı nəzərdə tuturdu.

O zaman dövlət katibi Mayk Pompeo bildirmişdi ki, ABŞ İranı hərbi fəaliyyətdən geri çəkənmək üçün sanksiyaları tam qüvvəsi ilə tətbiq etmək niyyətindədir. Sanksiyaların ikinci dalğası noyabr ayında, yeni iki həftədən sonra qüvvəyə minəcək.

Son aylarda İran diplomatiyası var gücü ilə bir tərəfdən beynəlxalq aləmi, xüsusən də Qərbi ölkələrini, Avropa Birliyini İranla "altılıq" ölkələri arasında imzalanmış nüvə sazişini qoruyub saxlamaq üçün razı salmağa çalışıb, digər tərəfdən isə neft satışı üçün yeni bazarlar tapmağa, eləcə də mövcud bazarları qoruyub saxlamağa çalışıb. İranın hazırda əsas neft alıcıları Çin, Hindistan və digər region, eləcə də bir sıra Avropa ölkələridir. İran neft alıcılarını itirərsə, Tehranın hasilatı daha da azala bilər. Yeri gəlmişkən, bu ilin mayında sanksiyalar elan olunanda İran neft alıcılarının bir qismini itirmişdi. İndi isə daha sərt və genişmiqyaslı sanksiyalar gəlir. Tehranın

Sanksiyalar Tehranın qonşu dövlətlərə ehtiyacını artırır

Azərbaycan İran-ABŞ gərginliyində həlledici ölkəyə çevrilə bilər

əlində isə daha bir etibarlı vasitə qalır: qonşular.

Məsələ ondadır ki, hələ birinci sanksiyalar zamanı İran beynəlxalq embarqoları dələpərləyərək böyük miqdarda neft və qaz satışı həyata keçirmişdi. Hətta İran tarixinin ən böyük neft gəlirini - 130 milyard dollardan çox - məhz sanksiyaların ən şiddətli olduğu 2011-ci ildə əldə etmişdi. İndi isə Tehranın yenidən etibarlı qonşulara ehtiyacı var.

Onu da qeyd edək ki, bundan əvvəlki sanksiyalar dönməmində, yeni 2015-ci il anlaşmasına qədər İrana qarşı Qərbin sanksiyaları zamanı Türkiyə, Azərbaycan kimi İranla həmsərhəd ölkələr müəyyən qədər embarqolardan kənar qalmışdı və İranla ticarət əlaqələrini davam etdirdilər. Daha sonra üzə çıxan məlumatlardan o da bəlli oldu

ki, İranın gizli neft və qaz ticarətində Türkiyənin payı yüksək olub. Hətta bununla bağlı İran əsilli Türkiyə vətəndaşı Rza Zərrab və eləcə də Türkiyənin "Halkbank" dövlət bankının sədr müavini Hakan Atilla ABŞ-da həbs olunaraq Amerika sanksiyalarını pozmaqda ittiham olunaraq məhkəmə qarşısına çıxarılmışdı.

Məsələn, bu günlərdə məlum olub ki, İrandan son 3 ayda 1 milyon ton yanacaq məhsulu qaçaqmalçılıq yolu (!?) ilə xaricə satılıb. Özü də bu rəqəmi hökumət etiraf edir. Yeni İranın "qara bazar" hələ də mövcuddur. Ancaq eyni zamanda yeni təhdidlər də var. Məsələn, indi aydın məsələdir ki, Türkiyə əvvəlki kimi embarqolar yarmaqda Tehrana yardım edə bilməyəcək. Çünki Ankara son iki ildə bunun ağır bədəlini ödəyib. Bu mənada indi görünən odur

ki, Ankara embarqonun yarılmasında əvvəlki qədər dəstək verməyəcək, ya da ümumiyyətlə, verməyəcək. Elə Tehranın özünün də Ankaradan bu hadisələrdən sonra çox ciddi umacağı qalmayıb.

İranın ikinci böyük qonşusu olan İraq və Əfqanıstan isə faktiki olaraq ABŞ nəzarətində olduğu və neft ixracatı üçün uyğun olmadığı üçün Tehranın işinə gəlmir. İranın daha bir böyük qonşusu Pakistandır. İmran Xanın baş nazir seçilməsindən sonra Tehran-İslamabad əlaqələrində istiləşmə meyilləri açıq şəkildə özünü göstərsə də, Pakistanın Tehran üçün əlverişli ortaq olacağını demək çətinidir. Yeri gəlmişkən, bu günlərdə Pakistan-İran sərhədində yenidən fəallaşan radikal silahlılar 14 iranlı hərbiçini - əsasən İncilab Keşikçiləri Korpusundan olanlar - oğurlamaqla Teh-



ran üçün Pakistandan təhlükənin hələ də böyük olduğunu göstərir. Yeni bəlli qüvvələr Tehran-İslamabad əlaqələrinə ciddi maneə yaradacaqlar. Bu vəziyyətdə Tehranın əsas ümid edəcəyi ölkələr sırasında Azərbaycan gəlir.

Azərbaycan İranın xarici ticarət yollarından birini təşkil edə bilər. Bakı son illərdə güclü nəqliyyat infrastrukturunu yaradıb, İranla dəmir yol xətlərini birləşdirir. Bu isə Tehranın Rusiya da daxil olmaqla, Avropa ilə yeni əlaqə vasitəsi deməkdir. Təbii ki, Azərbaycan üzərindən Tehran embarqoları dövründə ciddi ticarət fəaliyyəti apara bilər. Tehranın Bakı ilə münasibətlərə xüsusi önəm verməsi, münasibətləri yaxşılaşdırmağa çalışması, eyni zamanda Qarabağ məsələsində Bakıya dəstəyi artırması müşahidə olunur. Hazırda İranın Azərbaycan bölgələrində - Təbriz və Zəncanda "Qarabağ İslam torpağıdır" şüarı altında beynəlxalq konfranslar keçirilir. İran rəsmiləri, elm və ictimai-

yyət xadimləri Qarabağ məsələsində Azərbaycana dəstək göstərirlər. Yəqin ki, hər kəs razılaşar ki, bir neçə il əvvəl qəddər bu cür toplantılar yox idi və kimsə ağılına gətirmirdi. İran və Azərbaycan əlaqələrindəki bu yaxınlaşma Vaşinqtonda da müşahidə olunur. Bu səbəbdən də ABŞ dövlət katibinin Bakıya səfərinin əsas mövzularından birini İran olacağı şübhəsizdir. Bu ehtimal rusiyalı politoloq Stanislav Tarasovun erməni mətbuatına verdiyi müsahibədə səsləndirilib. Tarasov deyib ki, ABŞ prezidentinin milli təhlükəsizlik məsələləri üzrə müşaviri Con Boltonun Cənubi Qafqaz regionuna səfərində əsas məqsəd bölgə dövlətlərinin birinci ağızlarından Vaşinqtonun İranla bağlı mövqeyi barədə fikirlərini öyrənməkdir. Çünki noyabra az qalır. Bakı isə ABŞ-ın İrana yeni sanksiyalarının təsiri baxımından həlledici rol oynaya bilər.

□ **Kənan RÖVŞƏNOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

ABŞ səfirindən və yüksək rəngli diplomatından Qarabağ bəyanatları

Ərazilər qaytarılmadan problemin həllinin mümkün olmadığı açıq bəyan edildi

Tutulmuş müəyyən ərazilər qaytarılmadan Dağlıq Qarabağ probleminin nizamına salınması mümkün deyil. Virtualaz.org-ün xəbərinə görə, bunu EVN Report-a müsahibəsində ABŞ-ın Ermənistandakı səfiri Riçard Millz deyib. Səfir qeyd edib ki, erməni xalqı hansı nizamda salınmaya hazır olduğunu müəyyən etməlidir: "Mən ilk dəfə bura gələndə və aydınladırdım ki, görüşdüyüm ermənilərin əksəriyyəti danışıq prosesinin hissəsi kimi işğal edilmiş ərazilərin qaytarılmasına qarşıdır, təəccüblənmişdim. Məni o fakt təəccübləndirir ki, Ermənistan münasib qərarlar və güzəştlər haqqında müzakirələri praktiki olaraq aparır. Uzun illər mənim hökumətimin təsvirində belə bir fikir vardı ki, bu torpaqlar sonradan "ərazilər statusa əvəz olaraq" düsturu üzrə istifadə edilməsi üçün tutulub. Mən heqiqətən təəccüblənmişəm ki, bu variant artıq dəstək qazanmışdır".

O deyib ki, 2016-cı ilin aprel müharibəsinin bu yanaşmanı kəskinləşdirdiyini anlıyır: "Amma realıq ondan ibarətdir ki, tutulmuş müəyyən ərazilər qaytarılmadan münaqişənin nizamına salınması mümkün deyil".

Qeyd edək ki, Riçard Millzin səlahiyyət müddəti başa çatır.

Dağlıq Qarabağ məsələsinin həlli ilə bağlı eyni gündə daha bir ABŞ diplomatının bəyanatı olub.

Ermənistan səfər edən ABŞ dövlət katibinin Avropa və Avrasiya məsələləri üzrə köməkçisinin müavini Corc Kent deyib ki, ABŞ, Fransa və Rusiyanın ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrliyi olaraq ATƏT-in prinsiplərini dəstəkləyirlər və münaqişənin "Madrid prinsipləri" üzərində həllinə çalışırlar: "Bura ərazi bütövlüyünün tanınması və öz müqəddəratını təyin etmək hüququndan istifadə daxildir. Hər bir ölkənin öz

şərhləri ola bilər, amma bunlar əsas prinsiplərdir. Bizim vəzifəmiz münaqişənin həlli üçün iştirak edən tərəflər arasındakı təmasları asanlaşdırmaqdır. ABŞ Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin dinc yolla həlli üçün Ermənistan və Azərbaycanı dəstəkləməyə sadıqdır. Birləşmiş Ştatlar tərəflər arasında keçirilən görüşləri və liderlər arasında birbaşa danışıqları dəstəkləyir".

Politoloq Qabil Hüseynli bildirib ki, verilən açıqlamalar, o cümlədən son günlər Amerikanın yüksək rəngli nümayəndələrinin Azərbaycana, bölgəyə səfərləri Vaşinqtonun Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli istiqamətində fəallaşma niyyətinə xəbər verir: "Belə görünür ki, ABŞ Qarabağ məsələsinin qarşılıqlı güzəştlərlə həll edilməsinə nail olmaq istəyir. Amerikanın İrəvanda-

ki səfiri "tutulmuş ərazilər" ifadəsini işlədib. Yaxşı olardı vəzifəmiz münaqişənin həlli üçün iştirak edən tərəflər arasındakı təmasları asanlaşdırmaqdır. ABŞ Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin dinc yolla həlli üçün Ermənistan və Azərbaycanı dəstəkləməyə sadıqdır. Birləşmiş Ştatlar tərəflər arasında keçirilən görüşləri və liderlər arasında birbaşa danışıqları dəstəkləyir".

Bu arada Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədov Lüksemburqda keçirilən Avropa Birliyi "Şərq tərəfdaşlığı" ölkələrinin XİN rəhbərlərinin görüşündə çıxışı zamanı bildirib ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli bölgənin dayanıqlı inkişafı üçün ən vacib məsələlərdən biridir: "Erməni həmkarımla keçirdiyim iki görüş, Azerbay-



Riçard Millz

can Respublikasının Prezidenti ilə Ermənistan baş naziri arasında baş tutmuş söhbət və bağlı qapılar arxasında eşitdiklərimiz bizə irəli getmək imkanları barədə müsbət impuls verir. Ermənistan qarşısından gələn seçkilərdən sonra bu ölkənin sülh və sabitliyə nə dərəcədə hazır olduğu daha aydın olacaq. Bu isə ilk növbədə Ermənistanın öz qoşunlarını Azərbaycan torpaqlarından çıxarması deməkdir. Azərbaycan öz növbəsində, dəfələrlə bəyan etdiyi kimi, substantiv və nəticəyə yönəlik danışıqlara hazırdır".

Ermənistanın xarici işlər naziri Zöhrab Mnatsakanyan isə sözügedən toplantıda bildirib ki, "Mən həmkarım Elmarla Dağlıq Qarabağa dair görüşlərin yaxşı dinamika məsələsində razıyam".

Ötən 5 ay ərzində Məmmədovla artıq iki görüş

keçirdiyini deyən erməni nazir bildirib ki, Azərbaycan prezidenti ilə Ermənistanın baş naziri arasında da yaxşı dinamika imkan yaradı: "Biz bunu möhkəmləndirmək niyyətindəyik".

Nazir deyib ki, yaxın zamanlarda, çox güman dekabrda Ermənistan seçkilər keçiriləcək. Bununla belə, sülh üçün münbit atmosferin yaradılması məsələsini də diqqət mərkəzində saxlamaq lazımdır. Bura çoxsaylı elementlər daxildir, o cümlədən əvvəlki razılaşmalara əməl edilməsi, eskalasiya risklərinin azaldılması: "Biz bu addımlar üzərində köklənəliyin isə sözügedən toplantıda bildirib ki, "Mən həmkarım Elmarla Dağlıq Qarabağa dair görüşlərin yaxşı dinamika məsələsində razıyam".

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

ABŞ prezidentinin milli təhlükəsizlik üzrə köməkçisi Con Boltonun Rusiya, Azərbaycan, Ermənistan və Gürcüstana gözlənilən səfərinə dünya mediasında da maraq böyükdür.

"Reuters" in iddiasına görə, Bolton bu ölkələrdə "təhlükəsizliklə bağlı Amerikanın bir sıra maraqlarını yeritmək üçün həmkarları və başqa yüksək məqamli memurlarla görüşməyi" planlaşdırır.

"Amerikanın səsi" ehtimal edir ki, ABŞ rəsmisi Donald Tramp və Rusiya prezidenti Vladimir Putinin növbəti görüşünün sülhü hazırlayacaq. "Bu səfərin səbəbi, - Bolton deyib, - Tramp və Putinin yayda Helsinkidə başladığı dialoqu davam etdirmək, ABŞ və Rusiya arasındakı münasibətləri və harada irəliləyişə nail ola biləcəyimizi, daha harada problem və fikir ayrılıqlarımız olduğunu müzakirə etməkdir".

Güman olunur ki, diqqət mərkəzində İran və ola bilsin, Suriya olacaq. Amma ABŞ bu istiqamətlərdə müəyyən özəlliyi olan işlərlə uğraşır. Rusiya, İran və Türkiyə Suriya tənzimləməsində əsas zəminlər kimi çıxış edir. Bundan savayı, indi bu üç ölkə müxtəlif səbəblərdən Amerika sanksiyalarının fərqli basqısı altındadır ki, bu da bir çox yönərdə onların mövqelərini yaxınlaşdırır. Lakin Boltonun

bölgəyə səfəri zamanı müzakirələrin ən önəmli mövzularından biri İran məsələsi olacaqsın, Azərbaycan və Ermənistan - hətta Dağlıq Qarabağ münasibətinə baxmayaraq - yenə də neytral mövqe tutacaq və Tehranla yaxşı qonşuluq münasibətlərinin saxlanmasına üstünlük verəcək. Həm də Bakı, Batiqanı ölkələri və İran üzərindən Hindistan arasında əlaqə yaratmağa nəzərdə tutulmuş "Şimal-Cənub" layihəsini həyata keçirməyə çalışır.

Türkiyənin "Yeni Çağ" nəşrinin yazdığına görə, "ABŞ İranla müharibə şəraitində onu öz coğrafiyasının dərinliyi imkanından məhrum etmək üçün Gürcüstanın NATO ilə alyansından yararlanaraq öz döyüş gəmilərini Qara dənizə daxil etməyə əlləşir". (strateq.az)

Virtualaz.org xəbər verir ki, Bolton Azərbaycan, Ermənistan və Gürcüstan liderlərini dilə tutaraq onları İranla əməkdaşlıq etməməyə, bu ölkədən neft və qaz almamağa inandırmağa cəhd edəcək. Bu haqda "Daily Shtorm" online nəşrinə Rusiyanın ABŞ-dakı diplomatik missiyasındakı mənbə deyib.

Con Bolton qovluğunda Bakıya nələr gətirir-dünya mətbuatı yazır

ABŞ rəsmisi Cənubi Qafqaz ölkələrini İranla əməkdaşlıqdan çəkəndirməyə cəhd edəcək



Nəşr qeyd edir ki, İrəvana gəldikdə, bu asan olmayan məsələdir. Çünki məhz İranın hesabına Ermənistan Rusiyadan energetika sahəsində tam asılılığı aradan qaldırmağa çalışacaq. Tehran Ermənistandakı azad iqtisadi zonada gündə

200 min barel neft emal edən neftayırma zavodu qurmağa hazırlaşır. Bu haqda oktyabrın 15-də İran parlamentinin büdcə planlaşdırma komissiyasının üzvü Hadi Qavami bildirib. Beləliklə, İran Amerika sanksiyalarından yan keçməyə çalışır.

Boltonun isə ermənilərlə xüsusən İran məsələsində xoşagəlməz əməkdaşlıq təcrübəsi var. 2005-ci ildə Bolton ABŞ-ın BMT-dəki daimi nümayəndəsi olanda İrəvan bu təşkilatın İrana qarşı tətbiq etdiyi sanksiyalara qarşı çıxmışdı. O vaxt Bolton Ermənistanın BMT-dəki daimi nümayəndəsi

Armen Martirosyanla görüşmüşdü. Və Martirosyan siyasi xəritənin köməyi ilə İrəvanın mövqeyini Boltona uzun-uzadı izah etməyə çalışmışdı. Səfir bildirmişdi ki, Ermənistan hər tərəfdən qeyri-dost ölkələrlə əhatələnib, təkə İran və Rusiya ona müsbət yanaşır.

2018-ci ildə Bolton milli təhlükəsizlik müşaviri təyin olunduqda Martirosyan bu haqda "Financial Times" qəzetində bəhs edib. Bir sıra Amerika KİV-ləri isə Boltonu "regionun realitətlərini bilmədiyinə" görə tənqid ediblər.

□ ORXAN,
"Yeni Müsavat"

İranda "Qarabağ İslam torpağıdır" konfransı

Zəncan şəhərində Qarabağ mövzusunda beynəlxalq tədbir keçirildi, Ermənistana xəbərdarlıqlar, İslam dünyasına çağırışlar edildi

Azərbaycan nümayəndə heyətinin İran İslam Respublikasına səfəri davam edir. Səfir Prezident yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurasının dəstəyi ilə həyata keçirilib.

Nümayəndə heyəti Zəncan şəhərində təşkil olunan "Qarabağ İslam torpağıdır" beynəlxalq konfransına qatılıb. "Yeni Müsavat"ın konfransda iştirak edən əməkdaşının verdiyi məlumata görə, konfransda İranda olan ziyalılar, din alimləri, tələbələr iştirak ediblər.

Zəncandakı İslami-Azad Universitetinin beynəlxalq siyasət müəllimi Seyyid Fərşid Cəfəri konfransı giriş sözü ilə açaraq Azərbaycan Respublikasından gələn qonaqları səmimi salamlayıb və iştirakçıları bir-bir təqdim edəndən sonra tədbirin məram-məqsədindən bəhs edib: "Biz bir sıra həqiqətlərin üzə çıxarılması üçün bu kimi konfransların təkrar keçirilməsini faydalı hesab edirik. Amma istəyirik ki, bu kimi tədbirlərdə biz nəticə əldə edək. Biz heç vaxt özümüzü Azərbaycan Respublikasından, Azərbaycan Respublikasının xalqından ayrı bilmirik. Gözümüzü Qarabağa dikmişik".

Aparıcı bunun ardınca İran İslam Respublikasının Qarabağ məsələsi ilə bağlı mövqeyindən bəhs etdi. Dedi ki, İranın Qarabağ məsələsinə baxışı işıqlı baxışdır. Sonra isə o, iki ölkənin əlaqələrindən danışdı: "Bizim Azərbaycan Respublikası ilə çox yaxın əlaqələrimiz var. Bizim tariximiz, dilimiz, dinimiz birdir. Bunlar səbəb olur ki, biz Azərbaycanla yaxın olaq. İstəsək də Azərbaycandan uzaq ola bilmərik. Biz hesab edirik ki, Qarabağ İslam torpağıdır. Bu baxışı bizim böyük rəh-



bərimiz həzrəti Xamenei də bəyan edib. İran İslam Respublikası Qarabağın azadlığı üçün çalışır. Qarabağın işğaldan azad olunması uğrunda həlak olanları İran İslam Respublikası şəhid olaraq tanıyır və onlara çox böyük hörmət bəsləyirlər".

Seyyid Fərşid Cəfəri qeyd etdi ki, İran Qarabağı heç vaxt özündən uzaqda görmür: "Bizim o baxışımız ki, Fələstinə var, Qarabağa da o cür baxırıq. Bir sıra dövlətlər bu birliyə razı deyillər və istəmərlər ki, İran işıqlı baxışını Qarabağ məsələsinə göstərsin. İsrail heç vaxt razı olmaz ki, İran-Azərbaycan münasibətləri normal olsun".

QAT sədri Akif Nağı Zəncan Universitetinə konfransı təşkil etdiyinə görə təşəkkür etdi. Həmçinin tədbirdə iştirak edənlər arasında gənclərin üstünlük təşkil etməsindən məmnunluğunu ifadə etdi: "Qarabağ uğrunda mübarizənin önündə, İslam dünyasındakı problemlərin həllində gənclərin xüsusi rolu var. Biz inanırıq ki,

gənclərimiz böyük uğurları, qələbələrini ilə hər zaman bizi sevincindirəcəklər.

Qarabağ İslam torpağıdır. Bu ifadənin müəllifi olan hörmətli Seyyid Əli Xameneiyə xüsusi olaraq təşəkkür edirik. Bu mübarizədə kimlər bizə kömək edərlərsə, onlara böyük minnətdarlığımızı bildiririk. Bu kömək də əsasən İslam dünyasından gəlir. Biz düşmənin qarşısında gücsüz, cəsəretsiz deyilik. Bizim düşmənimiz Ermənistan, erməni təşkilatları və onları himayə edənlərdir".

A.Nağı İrana səfərinin məqsədi barədə də danışdı: "Bizim əsas məqsədimiz budur ki, həqiqətlərimizi daha geniş miqyasda yayaq. İkinci məqsədimiz ondan ibarətdir ki, işğalçı Ermənistanın arxasında dayanan böyük güclərə qarşı biz də inandığımız, etibar etdiyimiz dost ölkələrlə - İran, Türkiyə, Pakistanla bir yerdə olmalıyıq. Biz bu ölkələrlə din, tarix, mədəniyyət baxımından bir yerdəyik. Bizim Ermənistana güc-

müz çatır. Bunu dəfələrlə sübut etmişik. Mübariz İbrahimov kimi oğullarımız on minlərdədir və Ermənistana həmişə dərs verə bilərik. Sadəcə, Ermənistanın arxasında böyük güclər var ki, onlara qarşı dayanmaq üçün biz də bir yerdə olmalıyıq".

A.Nağı dedi ki, erməni işğalçıları Azərbaycanın işğal altındakı ərazilərindəki məscidlərdə donuz saxlayır: "Çox istərdik ki, İran ictimaiyyəti, Zəncan əhalisi bu acı həqiqətlərdən xəbərdar olsun. Bizim Azərbaycan cəmiyyətinin böyük əksəriyyətinin mövqeyi ondan ibarətdir ki, Qarabağ məsələsinin həlli hərbdən keçir. Çünki sülh nəticə vermədi. Minsk Qrupunun həmsədrləri xristian dövlətlərindən ibarətdir və Ermənistanı himayə edirlər. Müharibəni biz də istəmirik, çünki müharibə qan-qada, ölüm deməkdir. Amma əgər Ermənistan bəşəri normalara zidd addımlar atırsa, o halda hərbdən başqa çıxış yolu qalmır".

QAT sədri dedi ki, Ermənis-

tanda "Böyük Ermənistan" iddiası var və onlar təkə Azərbaycan deyil, İran, Türkiyə, Gürcüstana da torpaq iddiası irəli sürürlər. Dövlət səviyyəsində hansı dəstək olacaqsın, bu, öz yerində, amma biz istəyirik cəmiyyət olaraq bizə dəstək verəsiniz.

A.Nağı İrəvan Azərbaycan xanlığının ərazisində Rusiyanın dəstəyi ilə Ermənistan adlı dövlət yaradıldığını bildirdi: "Ermənilər İrəvanda İslama aid bütün abidələri məhv ediblər. Həmçinin işğal etdikləri Dağlıq Qarabağ və ətraf 7 rayon ərazisində İslam izini itirməyə çalışırlar, İslama aid nə varsa, hamısını məhv edirlər. Əgər Azərbaycan Qarabağı itirəcəksə, bu, İslam dünyasının da böyük itkisi olacaq. İstərdik ki, İslam dünyası bu məqamı unutmasın!"

"Azərbaycanla qardaşıqsa, qardaş qardaşa əl tutar, borc verməz"

Din alimi Mamusta Əbdül-səlam da səslənən fikirlərlə həmrəyliyini ifadə etdi: "Biz müsəlmanlar İslamın qoyduğu qaydalara əməl edək. İslamda göstərilir, hər yerdə ki, müsəlman incidilir, əzab çəkir, gərək onun yanında olasan. Qarabağ münasibətinə də biz müsəlmançılıq gözü ilə baxsaq, bu münasibətdə Azərbaycan xalqını və dövlətini müdafiə etməliyik. Biz universitetlərimizdə "İslam oyanışı" ifadəsini işlədirik. Bizlər gərək oyanaq. Əgər bu oyanma hasil olmasa, onda müsəlmanlara qarşı hücumlar davam edəcək. Biz Qarabağ məsələsində müsəlman dövlətlərdən dəstək gözləyirik. Mən təəssüf edirəm ki, müsəlman ölkələri düşmənlərə xidmət edirlər. Məsələn, Səudiyyə Ərəbistanı kimi böyük dövlət özünü bəzi dövlətlərə dayayıb, hansı ki, onlar şərə xidmət edirlər".

Qarabağ uğrunda İslami

Müqavimət Hərəkatının sədri Hacı Rövşən Əhmədli də tədbirin önəmindən bəhs etdi: "Belə bir beynəlxalq konfransın bizim gözəl Zəncanımızda keçirilməsinə çox şadam. Hətta bu konfransların baş tutmaması üçün müqavimət göstərənlər də var idi".

Qarabağın işğalından danışıq R.Əhmədli bu məsələnin təqdimatına etirazını bildirdi və zəruri düzəliş etdi: "Bu məsələ münasibə məsələsi deyil. İran-İraq müharibəsi var idi, münasibə idimi? Xeyr! İraq İranın ərazisinə soxuldu və İran toparlanıb işğalın qarşısını aldı. Qarabağ da işğal olunub".

R.Əhmədli İranın Azərbaycana verdiyi dəstəklə bağlı səslənən fikirlər barədə də maraqlı münasibət bildirdi: "Qardaşıqsa, qardaş qardaşa əl tutar, borc verməz ki. Ona görə də burada iştirak edənlər Qarabağın işğalını öz torpağının işğalı saymalıdır. Eyni zamanda bütün müsəlmanlar İslam torpağı olan Qarabağın işğalına qarşı çıxmalı, Qarabağ məsələsində bir olmalıdır. Bizim yanaşmamız budur ki, Qarabağın işğalı Qüdsün işğalının davamıdır. Azərbaycan öz tərəfində ilk növbədə İslam ölkələrini bilir. Çünki xristian gücləri Ermənistanı himayə edirlər. Gərək ki, bizim ruhani qardaşlarımız Fələstin, Yəmən, Bəhreynəndən söz salanda Qarabağdan da danışıqlar. Ümid edirik ki, inşallah, Qarabağ qələbəsinin konfransını keçirəcəyik".

Beynəlxalq konfrans digər çıxışlarla davam etdi.

Qeyd edək ki, konfransda Qarabağ Azadlıq Təşkilatının (QAT) sədri Akif Nağı, Vətəndaş İnkişafı Partiyasının sədri (VIP) Əli Əliyev, QAT sədrinin müavini İlqar Əli, Azərbaycan Ziyalılar Birliyinin sədri Eldəniz Quliyev, Qarabağın Azadlığı Uğrunda İslami Cəmiyyətinin sədri Hacı Rövşən Əhmədov və AMEA-nın Əlyazmalar İnstitutunun əməkdaşı, şərqşünas alim Əkrəm Bağirov iştirak edirdi.

□ ELSAD PAŞASOY,
FOTO: "Yeni Müsavat"

Düən Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan erkən parlament seçkilərinin baş tutması üçün istefa verməli idi. Onun yerinə başqa bir namizəd irəli sürülməyə, qanuna görə, dekabrın 9-u və ya 10-da növbədənəkar seçkilər reallaşma bilər. Bu seçkilər isə Azərbaycandan ötrü ilk növbədə Dağlıq Qarabağa dair sülh danışıqlarının taleyi baxımından maraq və önəm kəsb edir.



Bəzi ekspertlərə görə, parlament seçkilərində özünün və tərəfdarlarının qələbə çalma ehtimalı yüksək olan Nikol Paşinyan hakimiyyətini möhkəmləndirdikdən sonra Qarabağ məsələsində pozitiv addım ata bilər. Ancaq bunun əksini düşünenlər də az deyil.

Bir sözlə, hələ ki Paşinyan problemin həllini irəli aparmaq baxımından, yumşaq desək, qeyri-müəyyən və elə də uğurlu fiqur sayılır. Hər halda, indiyə vəziyyət belədir. Ola bilsin, həm də qarşıdakı seçkilər onu Qarabağa bağlı kifayət qədər radikal və ziddiyyətli mövqe tutmağa vadar edir.

"Ermənistanda qarşıdan gələn seçkilərdən sonra bu öl-

kənin sülh və sabitliyə nə dərəcədə hazır olduğu daha aydın olacaq". Bu sözləri Azərbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədov "Şərq tərəfdaşlığı" ölkələrinin xarici işlər nazirlərinin Lüksemburqda keçirilən görüşündəki çıxışında deyib.

E.Məmmədov haqlı olaraq qeyd edib ki, Qarabağ münaqişəsinin həlli bölgənin dayanıqlı inkişafı üçün ən vacib məsələlərdən biridir: "Erməni həmkarımın keçirdiyim 2 görüş, Azərbaycan prezidenti ilə Ermənistan baş naziri arasında reallaşan söhbət və bağlı qapılar arxasında eşitdiklərimiz bizə irəli getmək imkanları barədə müsbət impuls verir. Ermənistanda qarşıdan gələn seçkilərdən sonra bu öl-



Zakir Həsənov

Azərbaycanın müdafiə naziri bu gün Çexiyaya gedir - hədəf

Azərbaycanın müdafiə naziri, general-polkovnik Zakir Həsənov çexiyalı həmkarının dəvəti ilə oktyabrın 17-dən 20-dək Çex Respublikasında işgüzar səfərdə olacaq. Bu barədə musavat.com-a Müdafiə Nazirliyindən məlumat verilib.

Səfər çərçivəsində Çexiyanın müdafiə naziri və digər dövlət qurumlarının rəhbərləri ilə görüşlər, həmçinin bu ölkənin müdafiə sənayesi müəssisələrinin istehsal etdiyi məhsullarla tanışlıq nəzərdə tutulur. Görüşlər zamanı Azərbaycanla Çexiya arasında hərbi əməkdaşlığın inkişaf perspektivləri və qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər barədə ətraflı fikir mübadiləsi aparılacaq.

Qeyd edək ki, Çexiya Avropa Birliyi ölkələri arasında Azərbaycanın silah aldığı yeganə ölkədir.



İşğalçının sonuncu şansı - Qarabağ danışıqlarının "donu" tezliklə açılmazsa...

Ermənistandakı seçkilər İrəvanın işğal ortağı Rusiya ilə də münasibətlərinə aydınlıq gətirəcək; savaş riskinə təsir edən iki faktor...

kənin sülh və sabitliyə nə dərəcədə hazır olduğu daha aydın olacaq, bu isə ilk növbədə Ermənistanın öz qoşunlarını Azərbaycan torpaqlarından çıxarması deməkdir. Azərbaycan öz növbəsində, dəfələrlə bəyan etdiyi kimi, substantiv və nəticəyə yönəlik danışıqlara hazırdır".

Məsələ də elə erməni işğalçı qüvvələrinin ərəzilərindən çıxmasındadır. Bu proses nə vaxt başlayacaq, erməni tərəfi seçkilərdən sonra da əvvəlki absurd və maksimalist şərtlər irəli sürməkdə davam edəcəkmi? Bütün bunlar qəti olaraq, hər b, yoxsa sülh perspektivinə də aydınlıq gətirməlidir.

Bu arada Ermənistanın yüksək çinli rəsmilərinin işğal altındaki Dağlıq Qarabağa qanunsuz səfərləri davam edir. Son olaraq, Ermənistan prezidenti Armen Sarkisyan Xankəndi və Şuşada olub. Ermənistan prezidentinin gizli şəkildə Moskva səfərindən sonra Qarabağ bölgəsinə gəlməsi də ayrıca diqqət çəkib.

"Yeni Müsavat" xatırladı ki, Dağlıq Qarabağa "arxa qapı"dan girənə kimi Sərkisyan əvvəlcə ABŞ-da, sonra Fransada, daha sonra isə Rusiyada - Moskvada olub. Burada Rusiya xarici işlər naziri Sergey Lavrovla görüşüb.

Göründüyü kimi, Sərkisyan faktiki, ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrliyi olan üç ölkəyə baş çəkdikdən sonra Qarabağa gəlib. Bu da müəyyən mülahizələrə yol açır. Hətta hansısa həll planının gizli şəkildə işə düşdüyünü ehtimal edən şərhçilər var.

O sırada rusiyalı politoloq Aleksey Martinov erməni prezidentin münaqişənin həlli ilə bağlı aktivləşdiyini düşünür (publika.az). Sitat: "Nikol Paşinyan baş nazir olandan sonra Dağlıq Qarabağ danışıqlar masasına tərəf kimi gətirmək tələbi ilə çıxış etdi. Bu, Ermənistan üçün daha bir ticarət predamenti oldu. Əlbəttə, Azərbaycan bununla razılaşmadı və təmas xəttində gərginlik artdı. Düşənbədə Rusiya prezidenti Vladimir Putinin birbaşa iştirakı ilə Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev və Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan arasında qısa danışıq oldu. Bu sürətli danışıqlarda təmas xəttində vəziyyətin deskalasiyası razılaşdırıldı. Lakin Paşinyan Düşənbədən qaıydandan sonra yenə də danışıqlarda Qarabağın iştirakı məsələsini gündəmə gətirdi. Bu, danışıqlar prosesini pozmaqla yanaşı, Putinin söylərinə zərbə vurmaqdır. Burada Ermənistanın yeni hakimiyyətinin etibardan düşməsi amili

də var. Görünür, Armen Sərkisyanı Moskvaya gətirən səbəb də məhz budur".

Politoloqa görə, Ermənistan prezidenti bununla Rusiyaya bildirmək istəyir ki, İrəvan Dağlıq Qarabağ probleminin nizama salınması prosesində iştirak edəcək və qəbul edilməyən ritorikadan istifadə etməyəcək. "Onun Rusiya səfərindən sonra Xankəndinə yollanması da danışıqlar formatının dəyişdirilmədiyini demək məqsədi daşıyırdı", - deyər rusiyalı politoloq vurğulayıb.

Ermənistandakı seçkilərdən sonra Rusiya-Ermənistan əlaqələrinin xarakterinə də aydınlıq gəlməlidir. Rusiya isə Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllində hələ də açar ölkə olaraq qalır. Başqa sözlə, danışıqların "donu"nun açılıb-açılmaması xeyli dərəcədə Moskvanın mövqeyindən asılıdır. Demək, yeni hökumətin Qarabağ məsələsində tutacağı mövqe ilə yanaşı, onun Moskvaya münasibətdə yürüdəcəyi siyasətdə nizamlama prosesinə təsirsiz ötürməyəcək.

Bu arada məlum olub ki, işğalçı ölkədə hakimiyyət dəyişikliyi baş verdikdən sonra İrəvandan Rusiya əleyhinə səsləndirilən fikirlər Ermənistanın iqtisadi vəziyyətinə mənfi təsir edib. Bunu Rusiyanın İrəvandakı ticarət nümayəndəsi Andrey Babko deyib (teleqraf.com). Onun sözlərinə görə, son aylarda Ermənistan iqtisadiyyatındakı Rusiya investisiyasının payı hiss olunaçaq dərəcədə azalıb.

"Siyasi-iqtisadi islahatlar apararkən bir sıra amillər unudulmamalıdır. Erməni siyasətçiləri Ermənistan iqtisadiyyatının hansı vəziyyətdə olduğunu görməlidirlər. Məsələn, Ermənistan iqtisadiyyatının dördüdə üç hissəsinə Rusiya şirkətləri nəzarət edir. Bu baxımdan diqqətli olmaq lazımdır", - deyər o xəbərdarlıq edib. O, Ermənistanın kənd təsərrüfatı məhsulları üçün əsas bazarı da Rusiya olduğunu xatırladıb.

Şübhə yox, müasir dünyada, ölkələr arasında formalaşmış qarşılıqlı münasibətlər sistemində iqtisadiyyat xeyli dərəcədə siyasətdən asılı duruma düşüb. Bunu kim öz üzərində hiss etməsə də, işğalçı siyasət səbəbindən illərdir blokada şəraitində olan və iqtisadiyyatı rüşeym vəziyyətindən çıxma bilməyən kasıb Ermənistan yaxşı hiss edir. Odur ki, bu seçkilər bəlkə də erməni xalqı üçün tərəqqi yoluna çıxmaq baxımından sonuncu şansıdır...

Azərbaycanda rus dili ilə bağlı müzakirələr son günlərdə yenidən qızışdı. Parlamentdə rus dili ilə bağlı son müzakirələrdən sonra bu məsələ xüsusilə aktuallaşıb.

Rus dilinin ölkəmizdə ayaq açır yeriməsi, rusdilli məktəblərə meylin artması, valideynlərin orta təhsil üçün övladlarını bu tipli məktəblərə yönləndirmə hallarının çoxalması və bu qəbildən digər məsələlərlə bağlı müxtəlif mövqelər var. Rus dilinə yarıdan şərait daha çox tənqid olunur.

Milli Dirçəliş Hərəkatı Partiyasının sədri, deputat Fərəc Quliyev rusdilli məktəblərin çoxluğundan şikayətləndi: "Prezident seçkilərində və parlamentdəki çıxışlarımda bildirmişəm ki, Azərbaycanda 200-dən çox rus məktəbinin olması doğru deyil. Burada yaşayan rus əhalisi ilə müqayisə edəndə Rusiyada da 3 milyondan çox azərbaycanlı yaşayır. Mən təklif və tələb etmişdim ki, Azərbaycanda rusdilli məktəblər ləğv olunmalı, sadəcə olaraq, Azərbaycan məktəblərində rus dili ilə maraqlanmaq istəyənlər rus bölmələrində ola bilərlər. Bundan əlavə, rus icmalarının bazar gününü məktəblərini açsınlar. Dövlət dili Azərbaycan dilidir. Hər bir adam da dilimizdə təhsil almalı və bunu bilməlidir. Mən rus dili və başqa əcnəbi dillərin öyrənilməsinin tamamilə tərəfdarıyam. Amma düşünmüşəm şəkildə bunu dominant vəziyyətə gətirmək, dəb halına saldırmaq, bununla Azərbaycan uşaqlarının qafasına rus meyilliyi salmaq yanlışdır. Hesab edirəm ki, ingilis dili və digər xarici dillər hansı səviyyədə öyrədilsə, rus dili də eyni səviyyədə öyrədilməlidir. Xüsusi imtiyazlar verilməli deyil. Azərbaycanda başqa icmalar da var. Onların dillərində məktəblər yoxdur, amma rus dilində var. Məktəblərimizdə rus dili xarici dil səviyyəsində tədris olunmalıdır".

Azəri-Türk Qadınlar Birliyinin sədri Tənzilə Rüstəmханlı "Yeni Müsavat"a açıqlamasında kifayət qədər sərt danışdı: "Bu məsələ ilə bağlı daim münasibətimizi sərgiləmişəm. Unutmaq olmaz ki, dövlətin rəsmi dili Azərbaycan dilidir. Özüne hörmət edən millət və

Azərbaycanda rus dili problemi -

"qızıl orta"nı necə tapmalı?



Fərəc Quliyev:
"Uşaqlarımızın qafasına rusmeyilliyi salmaq yanlışdır"



Tənzilə Rüstəmханlı:
"Müstəqilliyi qazanmadıq ki, dilimiz əldən getsin"



Aynur Camalqızı:
"Bu, öz dilinə yuxarıdan aşağı baxmaqdır"

dövlət bu dili hər şeydən üstün tutmalıdır. Milləti, dövləti var edən atributlardan biri onun dilidir. Bu dili başqa dillərin geriyə atmasına imkan vermək bir millətin özünə ən böyük hörmətsizliyidir. Təəssüflər olsun ki, bu gün rus dili Azərbaycan dilini ölkəmizdə rəsmi orqanlardan tutmuş, digər yerlərdə, sıradan çıxarmağa məşğuldur. Bunu kim yaradır? O nazirliklərdə, rəsmi qurumlarda çalışanlar, onun başında duranlar yaradırlar. Dilimiz aşıqılanır, ona üstündən aşağı baxılır. Dəfələrlə demişik ki, hansı dillər olursa, qoy öyrənilsin, övladlarımız daha çox dil bilsinlər. Nə qədər çox dil bilsələr, bir o qədər yaxşıdır. Amma heç bir halda dilimizin arxa plana keçməsinə imkan vermək olmaz. Valideynlərimiz övladlarını orta məktəblərə qoyanda daha çox rus sektoruna, bölməsinə üstünlük verirlər. Niyə

axı? Ay əzizlərim, rus dilini müəllim tutub öyrədin. Digər tərəfdən, məktəblərimizin çoxunda rus dili də, ingilis dili də keçilir. Övladlarımızın təhsillərini ana dillərində almaları çox vacibdir. Azərbaycan dili ilə bağlı rəsmi səviyyədə mövqə bildirilməlidir. Millət buna mövqeyini bildirir. Amma ən azından, bu işlərin qarşısını almaq üçün bezi addımlar atılmalıdır. Bir ölkənin Xarici İşlər Nazirliyinin dəhlizlərində rus dilində danışılır. Daha nə deyəsən? Küçələrdə gəzən gənclər bir də görürsən ki, rus dilində danışır, sanki öz dilində danışanda yad bir dilli danışır. Baxırsan ki, rus dilini daha yaxşı bilirlər. Bunların hamısı ürəkəğrındıdır. Mütləq bunların qarşısı alınmalı, hər yerdə tənqid atəşinə tutulmalıdır. Biz demirik ki, rus dilinə nifrət edilsin. Mən də bu dili bilirəm. Bu dil önəmli dillərdən biridir. Postsovet ölkəsinin əksər

yerində bu dildə anlaşılan bilirəm. Bu baxımdan rus dilini öyrənməyə heç kəs etiraz etmir. Amma dövlətin rəsmi dilinə hörmət etmək hər birimizin borcudur. İzn verməmək lazımdır ki, başqa dillər onun önünə keçsin. Bəzi məsələlər var ki, bizdən asılı deyil. Biri mənə bu halı onunla izah edir ki, kitabları tapmaq olmur. O zaman tərcümə mərkəzlərinə üz tutmaq olar. Çox uzağa getməyin, Gürcüstana gedin. Orada rus dilində nəyisə soruşsan, ya cavab vermür, ya da olduqca soyuq cavab verirlər. Gənclərin çoxu isə bu dili bilir. İndi onlar digər dövlətlərə gedə bilmirlər? Hər yerə də gedirlər. Üç ay öncə orada oldum. Görüşlər də keçirdim. Gördüm ki, ingilis dilini o qədər super bilirlər, amma bu dildə iki gürcü bir araya gələndə belə danışmır. Amma AZAL-ın təyinatına minirsən, görürsən ki,

xidmətçilərin tam əksəriyyəti rus dilində danışır. Onun üçün müstəqilliyi qazanmadıq ki, dilimiz əldən getsin".

"Teleqraf" Media Qrupunun rəhbəri Aynur Camalqızı hesab edir ki, rus dili ilə bağlı belə müzakirələrin illərlə davam etməsi dillərə olan münasibətimizin normal olmamasından irəli gəlir: "Biz dillə bağlı çox ciddi kompleks yaşayırıq. Belə düşüncələr var ki, rus dilini bilən insanlar daha mədəni, təhsilli, dünyagörüşlü, intellektualdır. Bu yanaşma absurdur. Çox dil bilməyin əleyhdarı deyiləm. Əksinə, çox dil bilmək böyük üstünlükdür. Rus dilini bilməyin də böyük üstünlükləri var. Çünki bu dil böyük bir coğrafiyada hegmondur. Bu dili bilmədən MDB məkanında, keçmiş sovetlərdə mövcudluğunu qoruyub saxlamaq çox çətindir. Nə qədər də işğal, Qarabağ faktorunu önə çəkib bu dili öyrənməkdən qaçsaq da, düşünürəm ki, rus dilindən qaçmaq mümkün deyil. İstək və arzularımızdan asılı olmayaraq rus dili hegemonluğunu qazanıb. Həm də bu dili bilmək onun üçün lazımdır ki, mütaliə üçün lazımi ədəbiyyatların tam əksəri bu dildədir. Azərbaycan dilinə tərcümələr edildikdə demək olar ki, orijinaldan əsər-əlamət qalmır. Bu və ya digər səbəblər rus dilini öyrənməyimizin nə qədər əhəmiyyətli olduğunu göstərir. Amma burada problem ondadır ki, biz bu dilə normal yanaşma sərgiləyə bilmirik. Bu dili bilmək o demək deyil ki, məişətimizə gəlməli, evimizə girməli, valideynlərimiz və övlad-

larımızla bu dildə danışmalıyıq. Bu, öz dilinə yuxarıdan aşağı baxmaqdır. Bir fakt deyim. Osmanlı İmperiyası uzun zaman dünyaya hegemonluq etmiş bir imperatorluq olub. Bu imperiyanın üzərində qurulan indiki Türkiyədə insanların çoxu ən müxtəlif dünya dillərini bilir. Amma küçədə, hər hansı bir təbircə, mağazada və digər yerlərdə bu dildə danışmırlar. Bu, özgüvən deməkdir. Çünki bu toplum uzun illər bir imperiya daxilində olub və özlərinin Türkiyə türkcəsini sevir. Öz şəxsiyyətlərinə, toplumlara sevgilərinin olduğunu da xüsusidən qeyd etmək lazımdır. Ona görə ingilis və digər xarici dillərlə türk heç vaxt sizinlə o dillərdə danışmayacaq. Əksinə, sizi məcbur edəcək ki, onların dilində danışın. Örnək götürüləcək çox yaxşı nümunədir. Azərbaycan türklərinin dilə yanaşmalarını heç cür normal qəbul etmək mümkün deyil. Açıq, bilmirəm ki, bununla bağlı nə etmək lazımdır. Düşünürəm ki, bu məsələdə çox ciddi dönüş olmalıdır. Güclü mövqə ortaya qoyulmalıdır ki, insanların dilə münasibətləri dəyişsin. Bir dili öyrəndinsə, bu, o demək deyil ki, öz ana dilini unutmalısan. Bu gün Azərbaycanda çox təəssüflər olsun ki, bütün ailələrdə rusdilli dayələr tutulur, uşaqların mütləq şəkildə rus dilini bilmələri üçün çəbalar göstərilir. Övladlarımızı məcbur edirik ki, rus dilində danışsınlar. Bütün bunlara yol verməmək üçün qızıl ortanı tapmaq lazımdır".

□ **Cavansir ABBASLI,**
"Yeni Müsavat"

Qarabağ mitinqi üçün yeni toplantı keçiriləcək

Pənah Hüseyn: "Yerlərdən bizə 24 noyabr mitinqi ilə bağlı sorğular daxil olur"

Bir qrup siyasi partiya, ictimai təşkilat rəhbərlərinin yaratdığı Qarabağ Komitəsi 24 noyabrda təyin etdiyi "Qarabağ" mitinqinə şərait yaratılması üçün Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinə rəsmi məktub göndərəcək.

Qarabağ Komitəsinin üzvü, AXP sədri bu barədə "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirib ki, məktubun hazırlanması və göndərilməsi, həmçinin mitinqlə bağlı hazırlıq məsələlərinin müzakirəsi ilə bağlı

oktyabrın 18-də komitənin toplantısı keçiriləcək: "Yerlərdən mənə və Qarabağ Komitəsinin bir sıra üzvlərinə 24 noyabr mitinqinə dəstək qruplarının yaradılması, habelə bu qrupların komitədə hansı şəkildə qeydə alınacağı barədə sorğular daxil olur. Bu məsələlərə də Qarabağ Komitəsinin 18 oktyabr iclasında mitinq haqqında Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinə yazılı xəbərdarlıq müraciətindən sonra baxılacaq və aydınlıq gətiriləcək. Təşəbbüslərə isə başlamaq olar və baş-

lanıb. Hazırda isə ümumi, qanunvericiliyə zidd olmayan təbliğat işləri gedir".

İkinci Qarabağ mitinqi üçün də Yasamal rayonundakı keçmiş "Məhsul" stadionunun ayrılması üçün müraciət edilib-edilməyəcəyinə gəlincə, P.Hüseyn dedi ki, böyük ehtimalla həmin ünvan müraciətdə qeyd olunacaq.

24 noyabrda təyin edilmiş mitinqə BŞİH-in razılıq verməyəcəyi barədə deyilənlərə gəlincə, P.Hüseyn qeyd etdi ki, hazırda mitinq icazə veriləcək



və ya verilməyəcək məsələsinə müzakirə etmirlər. Çünki bu məsələ indi gündəmdə deyil: "Biz öz hazırlıq işlərimizi aparacağıq. Qanunvericiliyə uyğun da tədbirimizi keçirmək niyyətindəyik. Yeni indidən "icazə verilməyəcək" söhbətini əsas məsələ kimi müzakirəyə çıxarmaq düzgün deyil. Bu məsələ indinin müzakirəsi deyil.

24 noyabr II Qarabağ mitinqi ilə bağlı ən müxtəlif proqnozlar (informasiyalar) səsləndirilər. Hələ mitinq üçün rəsmi müraciət göndərilsin və zamanı gələndə bu məsələ bəlli olacaq.

Qarabağ Komitəsinin analitik qrupunun tövsiyəsi ondan ibarət olub ki, mitinqə razılıq verilib-verilməyəcəyi ilə bağlı söhbətləri, bu tipli informasiyaları

nəzərə alaraq, lakin onlar üzərində tıxanıb qalmayaraq, 24 noyabrda mitinq mütləq olacaq çıxış mövqeyi ilə, razılaşdırılmış mitinqə ardıcıl, davamlı, planlı, intensiv, qanunun yol verdiyi bütün təbliğat, təşviqat və təşkilatlanma vasitə, üsul və formalardan istifadə etməklə hazırlıq işləri aparılsın, o cümlədən mitinqəqədərki dövrdə mitinq dəstək qrupları yaradılsın. Habelə sosial şəbəkələrdə dəstək qrupları yaradılsın, qapalı zal tədbirləri, Minsk Qrupu həmsədr ölkələrinin səfirlikləri qarşısında piketlər keçirilsin, Qarabağ Komitəsi fəaliyyətinin sünü surətdə siyasiləşməsinə yol verməyərək siyasi və ziyalı elitənin, gənclik hərəkatı fəalları, Qarabağ müharibəsi döyüşçülərinin, ehtiyatlı olan zabitlərin, regional nüfuz sahiblərinin, habelə mühacirət liderlərinin hesabına genişləndirilsin".

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

Ötən həftə Mənəvi Dəyərlərin Təbliği Fondunun yaradılmasının bir ili tamam oldu. Eyni zamanda fond bir yaşının tamam olduğu günlərdə dini icmalara avtomobil bağışlaması ilə gündəmə gəldi. Bu hadisə hələ də sosial şəbəkələrdə ciddi şəkildə müzakirə olunur. Məsələnin aktuallığını, eləcə də fondun yaranmasının bir ili ilə əlaqədar olaraq qurumun rəhbəri Mehman İsmayılovla söhbət etdik.

- Mehman müəllim, Mənəvi Dəyərlərin Təbliği Fondunun yaranmasının bir ili tamam oldu. Bir ildə hansı işlərə imza atmısınız?

- Mənəvi Dəyərlərin Təbliği Fondunun bir il ərzində gördüyü işlər barədə danışmadan əvvəl istərdim ki, fond barədə qısa məlumat verim. Mənəvi Dəyərlərin Təbliği Fondu 10 oktyabr 2017-ci il tarixdə cənab prezident İlham Əliyevin 1624 nömrəli Fərmanı ilə Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin tabeliyində yaradılıb. Fondun fəaliyyətinin məqsədi Azərbaycanda dini etiqad sahəsində maarifləndirmə işinin aparılmasına, mənəvi dəyərlərin qorunması və inkişafına, dövlət-din münasibətləri sahəsində məqsədli proqramların hazırlanması və həyata keçirilməsinə, dini qurumların vətəndaşların dini etiqad azadlığı sahəsində fəaliyyətinə dövlət dəstəyini təmin etməkdir.

Fond yaradıldıqdan sonra onun strukturunun tam formalaşması bir neçə ay davam etdi və 2018-ci ilin əvvəllərindən başlayaraq fəaliyyət göstərməyə başladı. Fondun bu günədək öz nizamnaməsinə uyğun olaraq gördüyü işlər əsasən üç istiqamət üzrə olmuşdür. Birinci istiqamət Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi tərəfindən rəsmi təyin olunan bütün imam, imam müavini və mütəvəllilərə aylıq maddi dəstək göstərməkdir. Belə ki, artıq Azərbaycanın hər bir bölgəsində fəaliyyət göstərən və QMI tərəfindən rəsmi təyin olunan 1060-dan yuxarı din xadiminə fond tərəfindən hər ay maddi dəstək göstərilir.

İkinci istiqamətimiz mənəvi dəyərlərimiz, eyni zamanda onun tərkib hissəsi olan dini dəyərlərimiz sahəsində geniş maarifləndirmə işinin aparılmasıdır. Maarifləndirmə işi müxtəlif formalarda təşkil olunub. Bakıda, ölkəmizin digər bir çox şəhər və rayonlarında ictimaiyyətin, xüsusilə gənclərin iştirakı ilə müxtəlif səpkili konfranslar, seminar müşavirə və seminar treninqlər keçirilib, yay

gələrində şəhid ailələri və Qarabağ əlilləri üçün iftar süfrələri təşkil olunmuş, Ramazan və Qurban aylarında bəzi şəhid ailələrinə ərzaq yardımları göstərilib. Sentyabr ayında fondumuz tərəfindən Bilik Fondu ilə

oxşar olduğu, yəni model olaraq oradan təsirləndiyi haqda fikirlər var. Türkiyədəki dövlət-din əlaqələri Azərbaycanda nümunə olaraq götürülmü, bənzərlik varmı?

- Fond anlayışı, sadəcə, Türkiyəyə və ya başqa hər

bu o demək deyildir ki, biz onların modellərini nümunə olaraq götürürük.

Biz müxtəlif aparıcı ölkələrin fondun fəaliyyətinin inkişafına gətirib çıxaracaq təcrübələrini öyrənməyə çalışırıq. Lakin bir daha

rasimlərin təşkili, maarifçilik işinin aparılması və digər məsələlərlə məşğul olurlar. Bunlar heç də kiçik məsələlər deyil. Söhbət cəmiyyətin dini, mənəvi tələbatının ödənilməsindən gedir. Onu da qeyd edim ki, bu dini icmalara

Mənəvi Dəyərlərin Təbliği Fondunun sədri "Yeni Müsavat"a danışdı

Mehman İsmayılov: "Avtomobillərin hansı dini icmalara verilməsinə QMI-nin təqdimatı və Fondun Himayəçilər Şurasının müzakirəsindən sonra qərar verilib"

məktəbi təşkil olunub, bu xüsusi tədbirlərə xüsusi ekspertlər cəlb olunaraq mənəvi dəyərlərimiz, azərbaycançılıq ideologiyası, tariximiz, müasir dünyada ənənəvi dəyərlərimiz və s. kimi aktual mövzular ətrafında diskussiyalar aparılıb. Hazırda fondumuz Təhsil Nazirliyi ilə birgə Bakı məktəblərində yuxarı sinif şagirdləri arasında mənəvi dəyərlərimizlə bağlı inşa müsabiqəsi keçirir və bu müsabiqə oktyabr ayının sonunda başa çatacaqdır. Məhərrəm ayında müxtəlif rayonlarda maarifləndirici tədbirlər keçirilib və həmin tədbirlərin hər birində ilahiyatçılar tərəfindən məruzələr oxunub. Maarifləndirmə işimiz, sadəcə, bunlarla bitmir. Fondun sifarişli ilə mənəvi dəyərlərimizi təbliğ edən sənədli filmlər və videoçarxlar hazırlanır, ilin sonunadək mənəvi və dini dəyərlərimizlə bağlı mütəxəssislər tərəfindən yazılan müxtəlif kitab və kitabçalarımız nəşr olunacaq. Tezliklə Asan Radioda hər həftə fondun maliyələşdirdiyi "Mənəvi dəyərlərimiz" adlı veriliş efirə gedəcəkdir və bu verilişə bu sahədə fəaliyyət göstərən tanınmış və yaradıcı alimlərimiz, ziyalılar dəvət olunacaq. Yaxın gələcəkdə televiziya da belə bir veriliş yaratmağa çalışacağıq.

Üçüncü istiqamətimiz şəhid və əlil ailələrinə yardımlar göstərmək, ümumiyyətlə, xeyriyyəçilikdir. Bu il Ramazan ayında respublikamızın müxtəlif bölgələrində (Cocuq Mərcanlı, Füzuli, Ağdam, Tərtər, Laçın, Ağcabədi rayonlarında) məktəbə gedəcək 100 nəfər birinci sinif şagirdinə məktəbli forması və çantalar hədiyyə olunub. Tərtər rayonunda fondumuzun maddi dəstəyi ilə 1992-ci ildə şəhid olmuş Fərhad Nəsirovun yararsız hala düşmüş məzarı yenidən bərpa edilmişdir. Yaxın günlərdə Bakıda fəaliyyət göstərən üç uşaq evi tərəfimizdən ziyarət olunacaq və həmin evlərdəki bütün uşaqlara müxtəlif hədiyyələr veriləcəkdir.

- Dövlət qurumu nəzdində yaradılan bir qurumun dini fəaliyyətlərlə məşğul olması ilk dəfədir. Bu mənada sizin üçün hüquqi və siyasi baxımdan hər hansı maneə varmı?

- Bəli, Mənəvi Dəyərlərin Təbliği Fondu Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin tabeliyində yaradılıb. Fond dini fəaliyyətlə məşğul olmur. Yuxarıda da qeyd etdiyim kimi, mənəvi dəyərlərimizin, həmçinin bu dəyərlərin tərkib hissəsi olan dini dəyərlərimizin qorunması və inkişafına, dini qurumların fəaliyyətinə dövlət dəstəyi göstərir. Fondun prezident tərəfindən təsdiqlənmiş nizamnaməsi var və onun fəaliyyəti ilə bağlı hər şey həmin nizamnamədə öz əksini tapıb. Ona görə də fəaliyyətimiz üçün heç bir maneə yoxdur.

- Fondun strukturunun Türkiyə Diyanət Vəqfi ilə



"Bu o demək deyildir ki, biz onların modellərini nümunə olaraq götürürük"

hansı bir ölkəyə məxsus deyil. Dünyanın bir çox ölkələrində müxtəlif fondlar fəaliyyət göstərir. Ölkəmizdə də təhsil, mədəniyyət, xeyriyyəçilik və s. sahələrdə fəaliyyət göstərən fondlar mövcuddur. Mənəvi Dəyərlərin Təbliği Fondunun strukturunun Türkiyə Diyanət Vəqfinə bənzərliyi ilə oxşar olduğuna gəldikdə, hər şeydən əvvəl qeyd edim ki, hər bir ölkənin mənəvi dəyərlər sistemi özünəməxsusluğu ilə digərlərindən seçilir və hər ölkənin din-cəmiyyət, din-dövlət münasibətləri onun daxili dinamikasına görə formalaşır. Fondumuz və Diyanət Vəqfi eyni sahədə fəaliyyət göstərdikləri üçün aralarında müəyyən oxşarlıqlar ola bilər. Ölkəmiz dünyəvi dövlətdir və onun din-dövlət modelində digər dünyəvi dövlətlərin modelləri ilə bənzərliklər vardır. Lakin

vurğulayıram ki, bizim öz mənəvi dəyərlər sistemimiz və ölkəmizin daxili dinamikasına əsaslanan din-dövlət modelimiz var.

- Dini icmalara və ya Səyyad Aranın dediyi kimi, nüfuzlu ruhanilərə məşin verilməsi fikri haradan gəlir? Bu hadisə ciddi tənqidlərə səbəb olub. Doğrudanmı, bir məscid icmasının avtomobilə ehtiyacı vardı?

- Cənab prezident İlham Əliyevin "Dini icmaların maddi-texniki təchizatının yaxşılaşdırılması ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" imzaladığı sərəncama əsasən Mənəvi Dəyərlərin Təbliği Fonduna dörd yüz min manat vəsait ayrılıb. Dini icmaların maddi-texniki təchizatları ilə bağlı monitoring və təhlillərimiz nəticəsində müəyyən edildi ki, onların, xüsusilə də aparıcı dini icmaların avtomobillərə ehtiyacı var. Dini icmalar ayın və mə-

rın sədrlərinin əksəriyyəti Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin bölgə qazıları və ya yerlərdəki səlahiyyətli nümayəndələridir. Bunlar isə nüfuzlu şəxslərdir. Avtomobillərin hansı dini icmalara verilməsinə gəldikdə isə bu, Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin təqdimatı və Fondun Himayəçilər Şurasının müzakirəsindən sonra baş tutub.

- Fondun fəaliyyət planında hansı layihələr var? Bir qədər əvvəl ölkədə yeni daha 7 mədrəsənin yaradılacağı haqda xəbərlər yayıldı. Bu mədrəsələr yaradılacaqmı?

- Azərbaycan xalqı dünyanın ən qədim xalqlarından biridir və mədəniyyətimiz də ən qədim və zəngin mədəniyyətlərdən hesab olunur. Təbii ki, mədəniyyətimiz bu zənginliyi xalqımızın ortaya qoyduğu dəyərlərə borcludur. Mədəniyyətimizin əsas elementlərindən olan mənəvi dəyərlərimizi qorumaq və inkişaf etdirmək çox vacibdir. Biz gələcəkdə bu sahədəki fəaliyyətlərimizi daha da gücləndirmək niyyətindəyik. Regionlarda gənclərin bu işə cəlb olunması xüsusilə diqqətimizdədir. Gələcək layihələrimiz əsasən dini maarifləndirmənin davam etdirilməsi, ailə dəyərlərinin qorunması, azərbaycançılıq ideologiyasının təbliği, gənclər və məktəblilər arasında milli şüurun gücləndirilməsi və s. kimi məsələləri əhatə edəcəkdir.

Mədrəsələrin yaradılması ilə bağlı sualınıza gəldikdə isə bu sual Mənəvi Dəyərlərin Təbliği Fondunun səlahiyyətləri xaricindəki məsələdir. Bu sualı aidiyyəti qurumlara ünvanlaya bilərsiniz.

□ **Kənan RÖVŞƏNOĞLU,**
"Yeni Müsavat"

Bakını tıxac bəlasından

belə qurtarmaq olar-təklif

Nəqliyyat eksperti çıxış yolundan danışdı; qabaqcıl ölkələrdəki təcrübə isə deyir ki...



Sentyabr-oktyabr ayından ənənəvi olaraq Bakının tıxac problemi başlayıb. Artıq bir neçə ildir ki, bu məsələnin həllənməsi istiqamətində müxtəlif tədbirlər görülsə də, yollar çəkilərsə də, avtomobillərin müxtəlif istiqamətlərdə hərəkətinə imkan verən körpülər tikilsə də, problem qalmaqdadır. Nəticədə insanlar yollarda xeyli vaxt itirir, iş gecikir, yanğınsöndürən, təcili yardım, polis maşınları ləngiyir və sairə. Bütün bunlar həm də iqtisadiyyata, ekologiyaya külli miqdarda ziyan vurmuş olur.

Bes Bakını tıxac bəlasından necə qurtarmaq olar?

Öncə qeyd edək ki, bu günlərdə Bakı Nəqliyyat Agentliyi məlumat yayaraq bildirdi ki, paytaxtın küçələrində yaranan tıxacların qarşısını almaq üçün nəqliyyat şəraitinin yaxşılaşdırılması məqsədilə daha bir yenilik tətbiq ediləcək. Belə ki, hazırlanan yeni layihəyə əsasən, yol kəşimlərinə sarı kəşimə torunun tətbiqinə başlanılıb. Pilot layihə olaraq, ilk sarı kəşimə toru S.Vurğun və A.Bakıxanov küçələrinin kəşiməsində tətbiq ediləcək. Sonrakı mərhələdə isə sarı kəşimə torunun şəhər mərkəzini əhatə edən, eyni zamanda tıxacların və nəqliyyat sıxlığının müşahidə edildiyi 74 yol kəşiməsində də tətbiq ediləcək.

Məlumat üçün bildirik ki, sarı kəşimə toru yol kəşiməsində nəqliyyatın kəşimlənməsini qarşısını alır və kəşiməni hər zaman nəqliyyat üçün təmiz saxlayır. Onlar

adətən iki və daha artıq yolun kəşiməsində, bəzi hallarda dairələrdə, yanğınsöndürmə, təcili yardım stansiyalarının qarşısında yerləşdirilir. Bu nişanlanma yolayrıcında hərəkət hissələrinin kəşimə yerinin (yerlərinin) konfigurasiyasına uyğun olaraq sarı haşiyə daxilində xətlərdən ibarət xanalar şəklində tətbiq olunur. Nəqliyyat vasitəsi sarı kəşimə toruna o vaxt daxil ola bilər ki, onun çıxışı açıq olsun və sarı qutunu dayanmadan tərk etmək üçün torun digər tərəfində kifayət qədər yer olsun. Sola dönmə əməliyyatını həyata keçirərkən qarşıdan gələn nəqliyyat vasitəsinə maneə olmamaq şərti ilə sarı qutunun içərisində dayanmaq olar. Sarı kəşimə toru 1967-ci ildə Londonda uğurla sınaqdan keçirilib və bu gün Avropanın bir çox ölkələrində, ABŞ-da və bəzi Asiya ölkələrində tətbiq edilir.

Nəqliyyat məsələləri üzrə ekspert Ərşad Hüseynov mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"

vat'a tıxacların yaranması və onun həlli yolu haqda danışdı: "Dünyanın hər yerində iri şəhərlərdə tıxacın əsas səbəbi odur ki, avtomobillərin sayı getdikcə sürətlə artır və şəhər bu yükü tam qaldıra bilmir. Bu problemi həll etmək üçün müxtəlif həlli yolları təklif olunur. Əsas təkliflərdən biri - yollarda avtomobilsiz hərəkət, yəni velosiped və bu tip nəqliyyat yolu ilə və yaxud piyada hərəkət etmək, ikincisi isə ictimai nəqliyyatın ideallığıdır. Təəssüf ki, hər iki üsul ölkəmizdə problemidir. Yeni ictimai nəqliyyatımız hələ də arzuolunan səviyyədə deyil, velosipedə adi oyuncaq və yaxud idman aləti kimi baxırıq. Qaldı piyada getmək, elə insanlarımız var ki, binanın bir tərəfindən digərinə getmək üçün avtomobildən istifadə edir, yeni piyada gəzməyə tənbəllik edirlər. Yəni bu məsələdə yanaşmalarımızı dəyişməliyik.

Eyni zamanda yol infrastrukturunu həyata keçirməliyik. İllərdir ki, müzakirə edilir ki, ölkəmizdə ən böyük problem şəhərsalma, məskunlaşma problemidir. Şəhərdə az qala yeriməyə də yer qoyulmayıb, hər yerdə yeni tikililərə rast gəlirik. Hətta bu

günlərdə prezidentimiz də keçirilən tədbirlərin birində qeyd etdi ki, kriminallaşmış tikintinin qarşısını almaq lazımdır. Bu cür tikililər şəhəri yükləyir, tıxacları səbəb olur. Həmçinin yol ətrafının təşkili də bağlı problemlər var. Tıxacların yaranmasında yol hərəkəti iştirakçılarının da səhləvi olur. Bütün bunları istiqamətli olaraq işləmək lazımdır".

Ekspert Bakıda başlandıcaq yeni layihədən də söz açdı: "Qeyd etdiyim kimi, tıxacların yaranmasında 5-10 faiz sürücülərin günahı var. Bu yeni layihə həmin 5-10 faizi yaxşılaşdırmağa bilər. Layihə demək olar ki, sürücüyə kömək üçündür, ona rəng effekti ilə xəbərdarlıq edir".

Bes böyük ölkələr tıxac problemini necə həll edir?

Qeyd edək ki, tıxac problemi təkcə ölkəmizdə deyil, dünyanın ən inkişaf etmiş ölkələrində problem olaraq qalmaqdadır. Məsələn, hesablamalara görə, hər bir amerikalı tıxaclarında ildə 36, almaniyalı isə 60 saat vaxt itirir. Eləcə də Moskva və İstanbulda insanlar uzun-uzadı tıxaclarında qalmalı olur. Lakin bəzi ölkələrdə tıxac problemi nisbətən öz həllini tapıb. Məsələn, Çində şəhər daxilində insanlar daha çox

velosipeddən istifadə edir, yalnız uzaq səfərlər zamanı avtomobillərə üstünlük verilir. Şəhərdə isə şəhərə yalnız şəhər nömrəli maşınların girişinə icazə var, digərləri isə yalnız pullu icazədən sonra şəhərə daxil ola bilər. Şəhər nömrəli isə yalnız hərəcəddə və 4000 dollara satılır. Həmçinin Nyu-York,

London, Paris, Romada da şəhərin mərkəzinə daxil olma ödənişlidir. Pullu zonalara daxil olmaq haqqı 10 dollardır, bu nömrəli pozan isə 100 dollar çərimə ödəməlidir. Nəticədə şəhərin mərkəzində daha az sıklıq olur.

□ **Xalidə GƏRAY,**
"Yeni Müsavat"



"Təhsil Avtobusu-2018" yay məktəbinin təşkilatçıları "Bakcell"-i mükafatlandırdı



Azərbaycanın ilk mobil operatoru və ən sürətli mobil internet provayderi «Bakcell» şirkəti Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə həyata keçirilən "Təhsil Avtobusu-2018" yay məktəbi layihəsinə göstərdiyi dəstəyə görə mükafatlandırılıb.

Belə ki, XII Azərbaycan beynəlxalq təhsil sərgisi çərçivəsində keçirilən "Təhsil avtobusu - 2018" yay məktəbi layihəsinə dəstək olan qurumların mükafatlandırılması mərasimində «Bakcell» şirkəti layihənin uğurla həyata keçirilməsinə dəstək verdiyi üçün təşəkkürnamə ilə təltif olunub.

"Təhsil Avtobusu" Yay Məktəbi "Azərbaycan üçün Öyrət" Milli Təhsil Proqramının Azərbaycanın müxtəlif şəhər və rayonlarını əhatə edən təhsil marafonudur. "Təhsil Avtobusu - 2018" Bakı şəhərindən yola düşərək Bakı-Quba-Masallı-Şəmkir-Şəki-Qəbələ-Bakı marşrutu üzrə səyahət edib. Ucqar kəndlərdə tikilən modul tipli məktəblər də daxil olmaqla 5 bölgənin 20 kənd, 17 şəhər məktəbindən ümumilikdə 140-a yaxın şagird peşəkar təlimçi və ekspertlər tərəfindən keçirilən fərdi-inkişaf təlimləri və komanda-öyrədici intellektual yarışlarda iştirak edib.

«Bakcell» artıq ikinci ildir ki, "Təhsil Avtobusu" Yay Məktəbi layihəsinə dəstək göstərir.

Sosial məsuliyyətli şirkət olaraq, «Bakcell» uşaqların inkişafı və təhsilini xüsusi diqqət mərkəzində saxlayır. Şirkətin həyata keçirdiyi «Bakcell Stars» adlanan Korporativ Sosial Məsuliyyət proqramı çərçivəsində hər il yüzlərlə uşağın təhsilə və sosial rifahının yaxşılaşdırılmasına töhfə verilir. «Bakcell» şirkəti gənclərin təhsil almasına və karyera qurmasına dəstək göstərmək və beləliklə Azərbaycan gənclərinin parlaq gələcəyinə öz töhfəsini verməyə yönəlmiş uğurlu fəaliyyətini davam etdirəcək.

Ötən həftədən prezidentin formanı əsasında Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda həlak olmuş, ölmüş və hərbi əməliyyatlarla əlaqədar xəbərsiz itkin düşdüyünə görə ölmüş elan edilmiş hərbi qulluqçular üçün siqorta haqlarının ödənişi prosesinə başlanıb.

Artıq proseslə bağlı narazılıqlar meydana çıxmaqdadır. Belə ki, "Azərsığorta" Dövlət Şirkətinin siqorta haqqını almış hərbi qulluqçular barədə Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinə verdiyi məlumatla xeyli sayda şəhid ailəsi razılaşmır. Şəhid ailələri siqorta haqqını almadıqlarını bildirirlər. "Azərsığorta" isə pulun alındığını təsdiqləyən sənədləri təqdim edə bilmir, bunu arxivin hər 5 ildən bir yandırılması ilə izah edir. Əvəzində qurum şəhid ailələrindən siqorta haqqını almadıqlarını isbatlamağı tələb edir.

Dünən bu məsələ ilə bağlı bir qrup şəhid ailəsi Milli Məclisin öünə gedərək etirazlarını deputatlara bildiriblər. Deputatlar isə problemi parlamentin iclasında qaldırıblar.

Deputat Fazil Mustafa qeyd edib ki, ölkə prezidenti mütərəqqi addım ataraq şəhid ailələrinə 11 min manat birdəfəlik müavinət verilməsi məsələsini təmin edib: "Bu, çox vacib addım idi. Ancaq çox sayda adam var ki, onlar bu hüquqdan yararlanıb bilmir. Bildirilib ki, vaxtilə 50 min manat (5 şirvan) olan pulu alıblar. Onlar isə bunu almadıqlarını deyirlər.

Vətəndaşın öhdəsinə buraxırlar ki, alıb-almamaq məsələsini özləri sübut etsinlər. Başa düşürəm ki, onlar niyə özləri sübut etməlidir? Nazirlik deyir ki, "Azərsığorta"da sizin adınız siyahıya salınmayıb. Qurumlar öz işini görə bilmir və şəhid ailələri Milli Məclisin deputatlarının üzərinə gəlir-

Şəhid ailələri Milli Məclisə müraciət etdilər

Nazirlik: "Onların siqorta haqqını aldıqlarına dair bütün sübutlar bizə təqdim olunub"



lər. Mən onları bu gün qəbul etdim. Məmurlar öz işini yerinə yetirə bilmir. Deyirlər ki, 5 ildən bir arxivə yandırılır. Ona görə elektron formada sənədləşməni həyata keçirmək vacib addımdır" (Qafqazinfo.az).

Deputat Zahid Oruc da həmçinin dəstəkləyib. O bildirib ki, konkret bu ailələrin sayı 4800 nəfərdir: "Bu qədər şəhid ailəsinə yox cavabı verilib. Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi də bundan narahatdır. Cənab prezident seçkilərdən sonra şəhid ailələri ilə bağlı ilahi, müqəddəs bir sərəncam verdi. Bununla göstərdi ki, şəhid və şəhid

ailəsi onun üçün, dövlət üçün nə qədər müqəddəsdür. Yeni onlar məhək daşdır. Şəhid ailəsi bir daha ayağa qalxıb dövlət, torpaq üçün vuruşacaq. Ona görə siqorta təşkilatı tərəfindən yaradılan problem aradan qaldırılmalıdır. Onların bunu etməyə haqları yoxdur. Bunun üçün millət vəkillərindən, siqorta qurumundan və adicəkilən nazirlikdən ibarət bir komissiya formalaşdırılacaq və problem aradan qaldırılacaq".

İclasda çıxış edən Qənirə Paşayeva da həmkarlarının fikirlərinə dəstək olub.

Milli Məclisin spikeri Oqtay

Əsədov da məsələyə reaksiya verib. O, iclasda deyib ki, bu məsələ həll edilməlidir: "Ümumiyyətlə, yanaşma dəyişilməlidir. Hər şeyi Milli Məclis edə bilməz ki? Parlament şəhid ailələri ilə bağlı nə mümkündürsə etdi, iclaslar keçirdi, müraciətlər etdi. Prezident İlham Əliyevin müvafiq sərəncamından sonra bu məsələ həllini tapmalıdır. Tövsiyə edirəm ki, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin, "Azərsığorta"nın əməkdaşları parlamentə dəvət edilsin, məsələ müzakirə olunsun".

Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin İctimaiyyətlər əlaqələr şöbəsinin müdiri Fazil Talibov "Yeni Müsavat"ə bildirib ki, Milli Məclisin öünə gələn şəhid ailələrinin bir qrupunun işi müvafiq qurumlarla birlikdə araşdırılıb: "Onların siqorta ödənişini aldıqlarına dair sübutlar əlaqədar təşkilatlar tərəfindən bizə təqdim olunub. Qanunvericiliyə əsasən şəhid ailəsi siqorta ödənişini bir dəfə ala bilər. Qalanların işi üzrə araşdırmalar davam edir. Biz bütün nəticələri ictimaiyyətə açıqlayacağıq".

□ DÜNYA SAKIT, "Yeni Müsavat"



Yumurta qıtlığına nə səbəb olub?

İstehsalçılar qiyməti qaldırmadıqlarını deyirlər

Bir həftədir Azərbaycanda, xüsusilə də Bakı şəhərində quş yumurtası qıtlığı yaşanır. Yumurtanın bazarlarda azalması ilə onun qiyməti də qaldırılaraq 20 qəpiyə çatıb.

Əhalinin geniş narazılığı ilə müşayiət olunan bu prosesi quşqular yumurtaya tələbatın kəskin artımı ilə izah edirlər.

Damazlıq yumurta istehsalı ilə məşğul olan iş adamı, "Xəmsə" MMC-nin sahibi Mürvət Həsənlı quş yumurtası qıtlığının yaranmasının bir neçə amillə bağlı olduğu qənaətinədir: "Birinci amil adətən payız aylarında yumurtaya tələbatın artmasıdır. Məktəblərin açılması ilə bu tələbat daha da çoxalır. Digər amil isə xaricə ixracla bağlıdır. Bildiyiniz kimi, ötən ildən başlayaraq biz xaricə süfrə yumurtası ixrac edirik. Bu il ixrac daha da çoxalıb".

İş adamı deyir ki, yumurta qıtlığı yaxın on gün ərzində aradan qalxacaq: "Mən istehsalçılarla söhbət etmişəm, tezliklə bazara yetərincə yumurta təmin ediləcək. Deyim ki, qiymət artımı istehsalçılardan gəlməyib. Onlar yumurtanın birini 13-14 qəpiyə satırlar. Mağazalar məhsulun azlığından istifadə edərek qiyməti qaldırıblar".

Onu da qeyd edək ki, iyun ayında Nazirlər Kabineti yumurtanı ixrac təşviqi tətbiq olunan məhsullar sırasına daxil edib. İxrac təşviqinin baza məbləği ixrac əməliyyatlarına görə faktiki ixrac olunmuş malın ixrac gömrük bəyannaməsində nəzərdə tutulan gömrük dəyərindən 3 faizini təşkil edir. İxrac olunan qeyri-neft məhsullarının Azərbaycan ərazisində istehsal olunan və istehsal prosesində istifadə edilən yerli komponentlərin və Azərbaycan ərazisində yaradılan qeyri-neft məhsullarının dəyərindən xüsusi çəkisi mənşə sertifikatı əsasında müəyyən olunur və ixrac təşviqi Azərbaycan Respublikası mənşəli mallara şamil edilir. İxrac təşviqinin məbləği ixrac təşviqinin baza məbləğinə ixrac olunan qeyri-neft məhsullarının növündən asılı olaraq, Nazirlər Kabineti tərəfindən müəyyən edilən əmsallar tətbiq olunmaqla hesablanır və ödənilir. Bu əmsal quş yumurtası üçün 1,5-dir. Bu o deməkdir ki, quş yumurtasını ixrac edənlərə dövlət tərəfindən gömrük dəyərindən 4,5 faizi həcmində pul verilir.

□ DÜNYA, "Yeni Müsavat"

Bağça müdirinə cinayət işi açıldı - müavini həbs olundu

Azərbaycanda bağça müdiri, müdirin müavini və bağçanın işçisi barəsində cinayət işi başlanılıb.

"Report" xəbər verir ki, Bakının Yasamal rayonu, Əhməd Cəmil küçəsində hündürmərtəbəli binanın birinci mərtəbəsində fəaliyyət göstərən "Safay" uşaq bağçasının müdiri Tərhan Bağirova, müdir müavini Aləmzar Əliyeva və işçisi Azər Əliyevin barəsində Cinayət Məcəlləsinin 311.3.1-ci (rüşvət alma, qabaqcadan əlbir olan bir qrup şəxs və ya mütəşəkkil dəstə tərəfindən) və 178.2.1; 178.2.2-ci (dələduzluq) maddəsi ilə itiham irəli sürülüb.

Həmin şəxslərdən - Aləmzar Əliyeva barəsində Xətai Rayon Məhkəməsinin qərarı ilə həbs-qətimkan tədbiri, digər iki şəxsin barəsində isə polisın nəzarətinə verilmə qətimkan tədbiri seçilib.

Məlumatla görə, T.Bağirova və müdir müavini A. Əliyeva bir neçə qadından "Şamaxinka" adlanan ərazidə yeni açılacaq uşaq bağçasına onlardan işə qəbul edəcəklərinə dair söz verərək pul alıb.

T.Bağirova və A. Əliyeva işə düzəldəcəyi qadınlara iki gündən sonra səliqəli geyimdə bağçanın açılışına gəlmələrini deyib. Bir neçə qadın da deyilən vaxt həmin ünvana gəlib. Lakin məlum olub ki, uşaq bağçası kimi təmir edilən obyektə şəkillər və reklam lövhələri sökülüb.

Daha sonra zərərçəkmişlər hüquq-mühafizə orqanlarına şikayət edib.

Cinayət işində 19 zərərçəkmiş var.

Artıq cinayət işinin ibtidai istintaqi başa çatıb və Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə göndərilib.

Cinayət işinin hazırlıq iclası hakim Novruz Kərimovun sədrliyi ilə oktyabrın 22-də başlayacaq.

"Formula -1" yarışları üçün biletlər satışda-qiymətlər

İndidən bilet almaq istəyənləri 20%-lik endirim gözləyir

Bakı Şəhər Halqası Əməliyyat Şirkəti (BŞH) bilet satışlarının başlaması ilə bağlı mətbuat konfransı keçirib.

Musavat.com-un əməkdaşının da qatıldığı konfransda bildirilib ki, 2019 Formula 1 Azərbaycan Qran Prisi üçün biletləri bu gündən etibarən bilet satış nöqtələrindən əldə etmək mümkün olacaq. Onlayn şəkildə bilet əldə etmək istəyənlər isə bu həftə ərzində artıq www.bakucitycircuit.com saytına müraciət edə bilərlər.

Məlumat üçün öncə qeyd edək ki, Bakıda növbəti Formula 1 yarış 26-28 aprel tarixlərində baş tutacaq.

Bundan əlavə, BŞH azarkeşlərə 4 günlük biletlərdə məhdud sayda nəzərdə tutulmuş 20%-lik endirim təklif edib. 1 yanvar 2019-cu il tarixinə qədər qüvvədə olacaq bu təklifdən sonra biletlərin satışı tam qiymət üzərindən davam etdiriləcək.

Bu barədə media nümayəndələrinə məlumat verən BŞH Kommunikasiya şöbəsinin rəhbəri Bülent Özerdim söyləyib ki, azarkeşlər təklif qüvvədə olduğu müddətdə endirimdən yararlanıb bilərlər.

"Sırf yerli sakinlərə əlavə 25%-lik endirim də tətbiq olunur.



Yerli sakinlər kateqoriyasına şəxsiyyət vəsiqəsinə sahib hər bir Azərbaycan vətəndaşı və ölkədə müvəqqəti yaşama icazəsi olan hər bir xarici vətəndaş daxildir.

Dörd günlük biletlər azarkeşlərə trekdə 3 gün ərzində davam edəcək yarışlarla yanaşı həmin günlər ərzində trekdən kənardan baş tutacaq əyləncə tədbirlərinə qatılmaq və həmçinin 25 aprel tarixində, cümə axşamı günü keçiriləcək Pit Yolu yürüşündə iştirak etmək imkanı verir. Ötən üç il ərzində Bakıda keçirilmiş yarışlarda bu bənzərsiz təcrübəni yaşamış azarkeşlər F1 komandalarının qarajlarına səfər edərək mühəndis və

mexaniklərin pilotları ən unudulmaz yarışlardan birinə necə hazırladıqlarının şahidi olmaq imkanını əldə ediblər.

Avtoidman həvəskarları arasında 2017-ci ilin gözlənilməz nəticə ilə sonlanan F1 yarışının yaratdığı heyecan hissələrinin 2018-ci ildə də təkrarlanması kimi bir gözlənti yaranmışdır".

BŞH Marketing və Kommunikasiya şöbəsinin müdiri Nigar Arpadarai söyləyib ki, dördüncü Formula 1 yarış 2019-cu il üçün biletlərin satışa çıxarıldığını elan etməkdən böyük məmnunluq duyurlar: "Hər il yarış üçün Bakıya səfər edən azarkeşlərin gəlişini yüksək qiymətləndiririk və inanırıq ki, ilkin endirim kampaniyası

yerli sakinlərlə yanaşı xarici vətəndaşları da biletləri mümkün olduqca tez bir zamanda əldə etməyə təşviq edəcək. Əvvəlki illərdə olduğu kimi, ötən ildə də son zamanların ən möhtəşəm Formula 1 yarışına ev sahibliyi etdik və bununla da Bakı gözənilməz yarışların məkanı ünvanını daha da qüvvələndirdi. 2019 Formula 1 Azərbaycan Qran Prisi də gözlənilməyənləri gözləməyə davam edirik. Firsətdən istifadə edərək bütün F1 azarkeşlərini endirim kampaniyasından tezliklə yararlanmağa dəvət edirik".

BŞH 4 günlük biletlər üçün təklif edilən endirim kampaniyasından əlavə 2-15 yaş arasında olan uşaqlar üçün də xüsusi endirimlər təqdim edir. Qeyd olunub ki, bu kampaniya yalnız 4 günlük biletlərə aiddir və həmçinin azyaşlılar üçün olan 4 günlük biletlər ancaq böyüklər üçün olan müvafiq biletlərlə birgə satılır. Yarış məkanına daxil olarkən etibarlı şəxsiyyət vəsiqəsinin təqdim edilməsi tələb olunur.

Yarış ayaqüstü zonalardan izləmək istəyənlər bu zonalara olan bir günlük biletləri əldə edə bilərlər.

İlkin endirim kampaniyası müddətində yerli sakinlər üçün təqdim olunan 4 günlük biletlərin qiyməti tribunadan asılı olaraq 190-660 AZN arasında dəyişir. Azyaşlılar üçün bu qiymət müvafiq olaraq 130-470 AZN təşkil edir.

Ayaqüstü zona üçün olan biletlərin qiymətləri isə 80-160 AZN aralığındadır.

□ ƏLİ RAİS, "Yeni Müsavat" Fotolar müəllifindir.



MÜSAVAT

Son səhifə

N 219 (7108) 17 oktyabr 2018



Arvadını əməliyyat etmək istəməyən cərrah döydü

Cində arvadına qeysəriyyə əməliyyat etmək istəməyən kişi həkimləri döydüyü üçün həbs edilib. İnsident Pekinin xəstəxanalarından birində baş verib. 44 yaşlı San Çjen və onun böyük qızı cərrah Xe İndunani, eləcə də onun iki köməkçisini döyüblər. Buna səbəb sonuncuların ana olmağa hazırlaşan qadını qeysəriyyə əməliyyatına salmaq istəməmələri olub. Kişi özünə belə haqq qazandıрмаğa çalışdı ki, ana bətnində olan körpə 9 ayı tamamlasa da, doğuş baş tutmur və bunun üçün əməliyyat qaçılmazdır. Bundan başqa, San son 7 ildir ki, hipertoniya dan əziyyət çəkir. Bununla belə, həkimlər qadına uşağı təbii yollarla dünyaya gətirmək üçün son bir şans da verdilər və eyni zamanda onun təzyiqini də nəzarət altında saxlayacaqlarına söz verdilər. Amma bu həyəcanlanmışəri sakitləşdirmədi və o, həkimi döydü.

Hadisədən bir gün sonra isə qadını əməliyyatdan keçirdilər. Əməliyyat uğurlu keçdi və Sanın qızı dünyaya gəldi. Polis onu bir neçə gün həyat yoldaşı və yeni doğulan qızına nəzarət etmək üçün həbs etmədi. Böyük qızını isə girovluq şərti ilə azad etdilər. Cərrah Xe ona hücum edənləri bağışlasa da, xəstəxana rəhbərliyi Çjen və onun böyük qızının sərt cəzalandırılmasını istəmişdi.

Keşiş yığılan ianələri xilas etmək istəyəndə öldü

Qananın şərqində yerləşən Apapam şəhərində keşiş yardım məqsədilə yığılan pulları xilas etmək istəyərkən ölüb. Bu barədə yerli nəşr "Pulse" xəbər verib. Mərhumun xidmət göstərdiyi kilsədə yardım məqsədilə pul yığılırdı. İki gün ərzində xeyli pul yığılıb. Həmin pulu 12 oktyabrda banka aparmağı düşünürdülər. Amma cümə axşamı günü, Apapamda güclü qasırğa qopub. Bu isə ətrafdakı çayın daşması və kilsəni də su aparması ilə nəticələndi. Keşiş bu zaman yığılan pulu tutmaq üçün özünü suya atıb və boğulub. Yerli sakinlər onun meyitini evindən bir neçə metr aralıqda tapıblar. Polis baş vermiş hadisə ilə bağlı istinta-



qa başlayıb.

2015-ci ildə məlum oldu ki, Amerikada katolik rahiblər milyon dollar məbləğində ianələri oğurlamaqda ittiham ediləblər. Onlar oğurla-

dıqları pulları istirahətə, qeyri-leqal aparatlara və əxlaqsız əməllərə xərcləyiblər. Onlar eyni zamanda bir seansı 1000 dollar olan ilginclik masajları da etdiriblər.

Qadını komadan yeni doğulan körpə çıxartdı



Braziliyanın Seara ştatındakı Fortaleza şəhərində komadan ayıla bilməyən qadını fərqli üsulla oyağıblar. Belə ki, ona yeni doğulan körpəni qucağında saxlamaq verilib və bununla da oyanıb. Bu barədə "Daily Mail" nəşri xəbər verib. 28 yaşlı Amanda Silva hamiləliyinin son həftələrində epileptik tutmalarından əziyyət çəkib. Həkimlər narahat olub ki, bu tutmalar qadının və onun bətnindəki körpənin ölümünə səbəb olacaq. Ona görə də qadına qeysəriyyə əməliyyatı ediblər. Ondan sonra isə durumundakı gərginləşməyə görə onu süni komaya salıblar.

Bir neçə gün sonra qadının həyatına təhlükə minimum həddə çatdı. Bunun ardınca Da Silvaya sakitləşdirici vasitələr verməyi azaldılar. Bununla belə, qadının şüuru yerinə qayıtmadı. Həkimlərin səyinə baxmayaraq, o, heç nəyə reaksiya vermir və ağrılarından belə təsirlənmirdi. Tibb bacısının məsləhəti ilə qadına yeni doğulmuş körpəni gətirdilər. Baxmayaraq ki, uşağın toxunuşundan sonra yenə şüuru özünə qayıtmadı, qadının gözlərindən yaş gəldi. Məhz bu məqamdan sonra Silvanın vəziyyəti düzəldi, 20 gün sonra isə onu xəstəxanadan evə buraxdılar.

"Biz belə düzəlməni əsla gözləmərdik", - bunu tibb bacısı dedi. Bütün tibb heyəti xoşbəxtlikdən və yüngülləşməkdən ağladı. Onun sözlərinə görə, belə reaksiyanın izahı olduqca çətindir. Çünki ana ilə uşaq arasında kontaktı heç də sıradan hadisə hesab etmək olmaz.

QOÇ - Belə bir günü evdən kənardə keçirməyiniz məqsədəuyğun deyil. Yalnız bu halda xoşagəlməzliklər olmayacaq. Bütün planlarınızı başqa vaxta salın və hər mənada səbrli olun.

BUGA - Bu gün planetiniz olan Venera aktivləşdiyindən sevincdirici məqamlarla rastlaşacağınıza şübhə etməyin. Yenilənmiş sevgi əlaqələri, təzə tanışlıqlar ovqatınızı xeyli yüksəldəcək.

ƏKİZLƏR - Ötən günlərin gərginliyi xeyli səngiyəcək. Bu səbəbdən də passiv fəaliyyət göstərməməli, əsas diqqətinizi ideal planların reallaşmasına yönəltməlisiniz. Ehtiyac sahiblərinə səxavət göstərin.

XƏRÇƏNG - O qədər də düşərli təqvim deyil. Hisslərinizi cilovlayın, kənar təsirlərə aludə olmayın. Sizə qarşı amansızlıq etmək istəyən hər kəsə sərt mövqe göstərin. Sevgidən ilham alın ki, mövcud gərginliyinizi ərisin.

ŞİR - Xoş təsadüflərlə zəngin bir gün yaşayacaqsınız. Bu işə ovqatınızı xeyli yüksəldəcək. Əgər hər addımda Tanrı qüdrətinə arxalansanız, gözəl məqamlarınız bol olacaq. Yalan vəd verməyin.

QIZ - Bu təqvimi bütünlüklə istirahətə həsr edin. Fiziki işlərdən nə qədər uzaq olsanız, bir o qədər rahatlıq tapacaqsınız. Yaxşı olar ki, pul problemləri barədə düşünəsiniz. İş müzakirələri də səmərəlidir.

TƏRƏZİ - Oktyabrın ən maraqlı günlərindən birini yaşayacaqsınız. Uğurlu hadisələrlə rastlaşacağınız qaçılmazdır. Saat 16-18 arası riskli işlərə girişməyin. Əks təqdirdə uduzacaqsınız.

ƏQRƏB - Bu gün üçün pul əldə etmək müşkül məsələdir. Odur ki, bu barədə baş sındırmayın. Əsas diqqətinizi münasibətlər zəmininə yönəldin. Bəzi mübahisələrinizi gözlənilir. Hər sözə ciddi yanaşmayın.

OXATAN - İxtiyarınıza verilən bu ərafə ilk növbədə gələcək planların reallaşdırılması üçün səmərəlidir. İşgüzar sövdələşmələr, müzakirələr əhəmiyyətlidir. Saat 18-dən sonra ünsiyyətdə ehtiyatlı olun.

OĞLAQ - Astroloji göstəricilər bu gün üçün nəzərdə tutduğunuz perspektivlərin həyata keçəcəyini bəyan edir. Əgər səhhətinizi qorumağı bacarsanız, bu tövsiyələrə əməl edə bilərsiniz. Geyiminizə fikir verin.

SUTÖKƏN - Hiss olunur ki, darıxdırıcı günlər yaşayırınsınız. Bu xoşagəlməzliyi dəf etmək istəyirsiniz, müxtəlif ünvanlara baş çəkin. Hətta büdcənizdən asılı olaraq səfərə də çıxa bilərsiniz.

BALIQLAR - Ümumi çalarlarına görə, qənaətbəxş ərafədir. Darıxmağınızın səbəbi bilin hər hansı hadisə baş verməyəcək. Ulduzlar maddi gəlir üçün yaxşı imkan qazanaçağınızı da bildirir.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

İnsanlar qədəh toqquşdurur, çünki...

İnsanların içki məclisində və ya hər hansı yemək zamanı qədəhlərini bir-birinə toqquşdurmaları adi hal alıb. Bunun niyə edildiyini çox adam bilmir. Bəzi hallarda bunun səbəbi zərərli əlaməti olduğunu düşüncələrdir. Əslində isə reallıq fərqlidir. Qədim zamanlarda bir insanın düşməni yeməyə dəvət edib ona zərərli içki təqdim etməsi təbii hal sayılırdı. Ev sahibi içkinin zəhərsiz olduğunu sübut etmək üçün öz içkisini havaya qaldırır və qonağın içkisindən bir qurtumun öz qədəhinə tökülməsini istəyirdi. Sonra eyni anda içkilərini içirdilər. Qonaq belə vəziyyətdə ev sahibinə etibarını göstərmək üçün qədəhini ev sahibinin yuxarı qaldırdığı qədəhə yüngülcə vurur, "çin" səsi ilə içkinin sınağına gərək olmadığını ehyam etmiş olardı.



Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi

2528-ci məhəllə ev 44/d

Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Nazim SABIROĞLU

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.